

Média by měla být o politice a ne o politicích

• Karel Hvíždala

Politická krajina se fragmentalizuje a mediální krajina se emocionalizuje a ikonizuje, a to za stavu, kdy na politické jevišti vystupují nové subjekty, o jejichž záměrech toho mnoho nevíme, a kdy dochází k propojení byznysu, politiky a médií. Situace

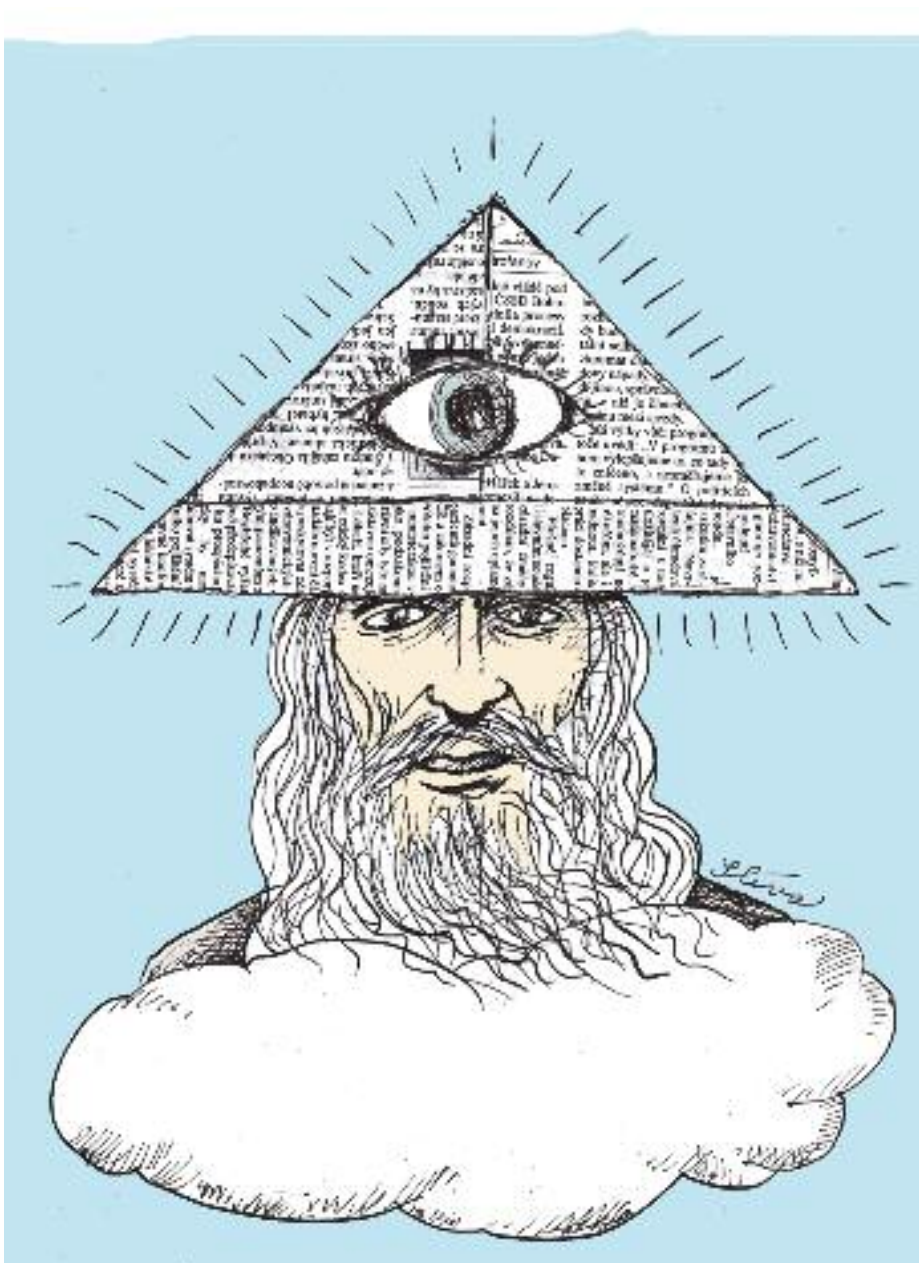
je na první pohled chaotická, dlouho nebylo jasné, jestli vítěz voleb bude schopen sestavit vládu, a sestaví-li ji, jak dlouho vydrží. Ve dvoujích po sobě jdoucích parlamentních volbách, které u nás proběhly, zaznívaly evidentní lži a primitivní návody na vylepšení demokracie,

kteří by ve zdravé společnosti nebylo možné asi ani formulovat, natož o nich nějak relevantní množství lidí přesvědčit.

Jenže bylo by asi naivní se domnívat, že za pokřivení vývoje politické kultury (což se týká celé východní střední Evropy) mohou jen zmatení lidé a PR agentury. Jak říkají psychologové: Skutečná davová emoce může povstát jen z afektu, a afekt jen ze skutečného prožitku: z frustrace, ze znechucení. Chaotické politické představy, polopravdy a propagandistické výmysly působí na jednotlivce i skupiny lidí jen za předpokladu, že prožitý strach, obavy a zmatek probudí v lidech náchylnost těmto lžím, polopravdám a jednoduchým receptům zaručujícím nápravu uvěřit, aby se pomocí nich mohli utvrzovat ve svých sebeklamech. Aby si mohli pomocí nich přizívat své plané naděje a nalézat uspokojení některých svých vášní. Vyrovnaná duše, říkají psychologové, polopravdám i lživé propagandě odolává. Nevola po morálním řešení politických problémů, neboť ví, že mezi dobrem a zlem, mezi bílou a černou, je celá škála šedí.

Nebezpečná otázka proto zní: Co naše lidi a vůbec národy východní střední Evropy o jejich rovnováhu připravilo? To je ovšem úkol pro jinou analýzu. Pokusím se ukázat na partikulární problém: Jaký podíl na tomto stavu mají média? A jak tento stav může změnit současná proměna mediální krajiny v Česku, kdy Česká televize po 13 letech prožívá druhou krizi (a z hlavních deníků odešli tři šéfredaktoři: Šabata – byl odvolán – Balšínek i Čásenský) a hlavní deníky se dostaly do rukou oligarchů, z nichž jeden vstupuje dokonce i do politiky a jeho hnutí se bude zřejmě podílet na vládě.

Z průběhu krize v České televizi vyplývá, že v redakci zpravodajství vládne strach, což potvrdil i předseda Rady ČT Milan Uhde. Neloajální redaktoři dostali výpověď (viz ředitelka Pavlína Kvapilová a její dvě podřízené síly), ostatní z protestujících, vyjma Daniely Drtinové, kvůli níž kauza v srpnu začala a která nemá co skrývat, a Adama Komerse, který je zase chráněn jako odborář, se bojí zveřejnit své jména. Tato vládnoucí nenormální atmosféra má nutně za následek vždy snazší manipulaci

Členské příspěvky na rok 2014

Členské příspěvky na rok 2014 zůstávají ve stejné výši jako v roce 2013.

Kolik kdo zaplatí:

řádní členové – 750 Kč

senioři a studenti – 350 Kč

mimořádní členové – 1150 Kč

Příspěvek můžete uhradit buď převodem na účet SN ČR **37437011/0100**, nebo složenkou přiloženou k tomuto Mediažurnálu. V obou případech, jak převodem, tak složenkou je nutné uvést **variabilní symbol: číslo členského průkazu**.

Zaplatit můžete také v hotovosti v kanceláři SN ČR.

Ceník inzerce (platný pro rok 2014)

Obálka 3. a 4. strana (plnobarevný tisk)

celá strana	20 000 Kč
½ strany	12 000 Kč
1/3 strany	8000 Kč
¼ strany	6000 Kč

Vnitřní strana (černá + modrá)

celá strana	17 000 Kč
½ strany	10 000 Kč
1/3 strany	7000 Kč
¼ strany	5000 Kč

V případě potřeby zajistíme grafické zpracování dodaných podkladů.

••••• tiráž

• **Mediažurnál**, zpravodaj Syndikátu novinářů ČR. Vydavatel: Syndikát novinářů ČR, Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1; telefon: 224 142 455-6; fax: 224 142 458; e-mail: snrc@volny.cz; www.syndikat-novinaru.cz; webové stránky Mediažurnálu: www.media-zurnal.cz.

Redakční rada: Adam Černý, Ondřej Aust, Jaroslav Veis. Redakce: Jaroslav Veis (šéfredaktor), Zdenko Pavelka.

Grafická úprava: Jaroslav Slanec.

Tisk: Tiskárna Kleinwächter, Čajkovského 1511, 738 01 Frýdek-Místek. MK ČR – E6301.

Vychází 4x ročně, místo vydání Praha.

Příspěvky k paměti

Šedesátá léta se stala legendou, ale zároveň se o tom, jaká vlastně byla ta československá, tedy pražské politické jaro, vedou diskuse i spory – byl to jen vnitrostranický boj v KSČ, nebo to bylo celonárodní demokratizační obrození? Příspěvek k těmto diskusím připravil Klub novinářů Pražského jara '68 (KNPJ 68) v podobě publikace **Souboj slova a obrazu s mocnými** s podtitulem **Novináři a média v Pražském jaru '68**. Editoři ji na vnitřním titulu představují ještě obsahovým zpřesněním: *Kolektivní monografie o novinách, rozhlasu a televizi, ale především o těch, kdo je vytvářeli v předjaří a jaru roku 1968, kdy jsme se mohli stejně jako lidé kolem nás opět nadechnout, a kdo zůstali ideálům té doby věrni nejen v srpnu, ale také po srpnu.*

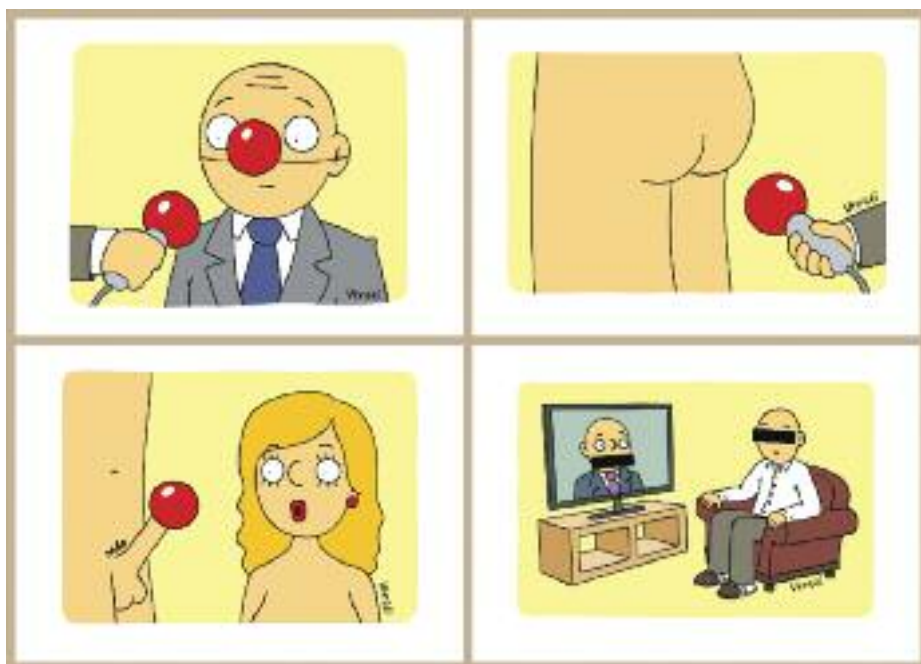
Ve sborníku jsou zařazeny vzpomínky psané pro tuto příležitost i texty převzaté z jiných publikací a řada dokumentů. Sešavená koláž je tak velmi pestrým obrazem zápasu o svobodné informace, doplňuje už známé věci o řadu podrobností, ukazuje, kdo byl kdo, a jak důležitá byla i v době po faktickém zrušení cenzury (29. února 1968) osobní statečnost. Sborník je tak na pohled skromným, ale z pohledu dějepisectví české žurnalistiky důležitým svědectvím o jedné její dramatické kapitole. Důležitějším o to, že přináší cenná svědectví lidí, kteří odcházejí. I pro dva kolegy editora Jindřicha Beránka – Jarmilu Cysařovou a Miroslava Síglu – byla tato práce bohužel rozloučením.

KNPJ 68 je v publikační činnosti nejpracovitějším klubem Syndikátu novinářů ČR. Letos chystá další, navazující publikaci, sborník **68–89 – Druhý život Československého jara**. **red**

••••• obsah

Média by měla být o politice a ne o politikách (Karel Hvížďala)	1
Příspěvek k paměti (red)	2
Řídicí výbor (informace z jednání) 27. 11. 2013)	3
Aktualizace členské evidence	3
Stanovy Syndikátu novinářů ČR, z. s., platné od 1. ledna 2014	5
Mediažurnál vystavuje: kreslené vtipy do novin patří!	10
K přeměně SN ČR na odborovou organizaci	14
Stanovisko k novele tiskového zákona	14
Petr Kubát: Je dobré být v nějaké profesní organizaci (Jana Holoubková)	15
Válka v Perském zálivu vyjevila klíčovou roli masmédií (Lukáš Pfauser)	16
Milan Schulz (Barbora Osvaldová)	17
Tomáš Pěkný (Jaroslav Veis)	18
Czech Press Photo 2013	19

Řídicí výbor (informace z jednání) 27. listopadu 2013

Řídicí výbor na svém zasedání 11. září 2013 uložil vedení Klubu volných novinářů (KVN), aby do konce září předložilo prostřednictvím kanceláře SN veškerou dokumentaci o činnosti a hospodaření klubu za poslední 4 roky. KVN předložil pouze některé zápisy ze schůzí, převážně z období bývalého vedení klubu s odůvodněním, že stanovy SN neukládají klubům archivovat dokumentaci o činnosti klubu. V následné diskusi vystoupili někteří zástupci klubů a regionů a v této vědci uvedli, že archivování dokumentace jako např. zápisy ze schůzí, prezenční listiny považují za samozřejmost. Pokud jde o zápisy ze schůzí výročních a volebních, tak ty nejen archivují, ale i zveřejňují. V diskusi pak bylo znovu upozorněno, že na webových stránkách KVN je stále odkaz na webové stránky Odborového svazu novinářů (OSN), který uvádí jako své sídlo kancelář SN ČR včetně telefonického spojení, a ve svém názvu uvádí, že se jedná o Odborový svaz novinářů při SN ČR. ŘV konstatoval,

že toto jednání je protiprávní a poškozuje SN ČR. Předseda KVN kol. Brůžek, který byl při registraci OSN na MV ČR uveden jako „zmocněnec“ OSN, bude pozván na jednání grémia, aby se k této situaci vyjádřil, zjednal nápravu a zajistil, aby OSN v této činnosti nepokračoval. ŘV ukládá kanceláři SN zajistit, aby se SN ČR na svých webových stránkách od činnosti OSN distancoval.

Kol. Šenkýř představil ŘV konečnou verzi stanov, která byla několikrát předložena k připomínkování členům ŘV a advokátní kanceláři Mikš & Suk. Poté byl celý text stanov znovu postupně probrán a byly vysvětleny a diskutovány jednotlivé provedené změny a úpravy včetně důvodů, proč byly tyto úpravy provedeny. Závěrem odpověděl kol. Šenkýř na dotaz kol. Fialy, proč je nutné nové stanovy schválit ještě do konce roku, proč musí být schváleny korespondenčně a proč o tak závazném dokumentu nemohla rozhodovat celá členská základna. Kol. Šenkýř vysvětlil, že

o schválení stanov valnou hromadou formou korespondenčního hlasování rozhodla valná hromada. Dále kol. Šenkýř upozornil, že v případě, že by se nové stanovy neschválily do konce roku, musely by platit stanovy staré, avšak pouze omezeně. Podle starých stanov by se nepostupovalo v těch bodech a ustanoveních, kde by se staré stanovy dostaly do rozporu s novým Občanským zákoníkem. Řídicí výbor poté schválil návrh stanov ke korespondenčnímu hlasování delegáty Valné hromady 2013 a stanovil termíny. Přijaté stanovy v plném znění otiskujeme v tomto Mediažurnálu.

Kolega Šenkýř upozornil na nutnost transformace územních sdružení na tzv. pobočné spolky a odpověděl na několik dotazů z pléna.

ŘV přijal poté usnesení, v němž konstatoval, že tzv. odvozenou právní subjektivitu mají k 27. listopadu 2013 následující organizační jednotky SN ČR (název a IČ):

Pokračování na straně 4

Aktualizace členské evidence

Přestože povinností každého člena je průběžně oznamovat veškeré změny v osobních údajích, například při změně adresy, telefonického a e-mailového spojení, pracovního zařazení apod., tuto povinnost neplní zdaleka všichni členové SN ČR. Proto je nutno čas od času udělat mezi členy anketu a údaje v členské evidenci zaktualizovat. Poslední podobná anketa byla v roce 2005 a údaje v členské evidenci doznaly od té doby značných změn. Když jsme například v létě 2013 rozeslali dopisy upozorňující na nevyzvednuté průkazy, zhruba 40 % se jich vrátilo s odůvodněním, že na uvedené adrese se adresát nevyskytuje... Rovněž zaznamenáváme značné procento nedoručených a na syndikát vrácených Mediažurnálů.

S ohledem na výše uvedené žádáme o vyplnění následujícího anketního lístku a jeho doručení do kanceláře SN ČR buď osobně, poštou nebo po naskenování elektronicky na adresu snrcr@volny.cz.

Důležitost této ankety je dána mimo jiné i tím, že členské příspěvky, které budou přeposílány na činnost regionů a klubů budou nadále posílány pouze podle počtu členů, kteří svůj souhlas s přeposíláním členského příspěvku do regionu případně klubu vyjádří buď v této anketě nebo jiným způsobem, například osobně při převzetí průkazu, písemně nebo prohlášením na členské schůzi regionu – klubu (zápis ze schůze doplněný o prezenční listinu).

✂

Číslo průkazu: _____

Jméno a příjmení: _____

Adresa domů: _____

Doručovací adresa: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Souhlasíte s tím, aby kancelář SN mohla poskytnout vaše kontaktní údaje (adresu, e-mail) jiným členům SN ČR? (podtrhněte)

ANO NE

Členská kategorie: (podtrhněte):

Řádný člen – zaměstnanec

Řádný člen – volný novinář

Řádný člen – senior

Řádný člen – student

Pozastavené členství

Mimořádný člen

Čestný člen

Přidružený člen

Členství v klubech a územních sdruženích: _____

Pokud jste členem více sdružení a klubů, zatrhněte pouze jeden, kterému by měl být poukazován váš členský příspěvek (ÚS) nebo jeho část (klub).

Bylo by, podle vašeho názoru, přínosem, kdyby SN ČR místo dosavadního sdružení měl podobu odborové organizace? (podtrhněte)

ANO

NE

Dokončení ze strany 3

Syndikát novinářů Moravskoslezského a Olomouckého kraje 22708413

Územní sdružení SN ČR – Klub novinářů Zlín 66597293

Kruh východočeských novinářů IČ nebylo přiděleno

Syndikát jihočeských novinářů 00475149

Územní sdružení SN ČR – střední Čechy 75141507

Krajské sdružení Syndikátu novinářů ČR Libereckého kraje 72755229

Územní sdružení Syndikátu novinářů Vysočina IČ nebylo přiděleno

Syndikát novinářů jižní Moravy IČ nebylo přiděleno

Syndikát novinářů ČR, pobočka Ústí nad Labem IČ nebylo přiděleno

Syndikát západočeských novinářů IČ nebylo přiděleno

Pobočné spolky jsou povinny plnit povinnosti nového znění stanov. Týkají se jich dosavadní pravidla fungování občanského sdružení

SN ČR, pakliže nejsou s těmito stanovami v rozporu. ŘV si vyhrazuje v prvním pololetí roku 2014 připravit a vydat kompletní pravidla vymezující činnost územních, redakčních, vydavatelských, profesních a studentských sdružení jako pobočných spolků SN ČR.

ŘV vyzval usnesením pobočné spolky, aby upravily svou strukturu a fungování podle nových stanov a požadavků občanského zákoníku. Zdůrazňuje, že spolky hospodaří na svou odpovědnost, včetně případné trestní odpovědnosti představitelů. Jsou povinny dodávat vyúčtování SN ČR, ale také vést veškeré další evidence spojené s povinnostmi účetními, daňovými či zaměstnavatelskými, pokud se jich tyto povinnosti týkají.

ŘV vyzval předsedy územních sdružení, aby dodali do 20 dnů od schválení tohoto usnesení aktualizované údaje o složení svých orgánů (sídlo, předseda, místopředseda, hospodář, členové rady a kontrolních skupin) kanceláři SN ČR, aby ta mohla potřebné podklady poskytnout při zápisu do rejstříku.

ŘV uložil předsedovi SN ČR, aby v termínu doporučeném advokátní kanceláří zajistil předání usnesení o zřízení pobočných spolků příslušnému rejstříku občanských sdružení/pobočných spolků s doplněním jmen předsedů (statutárních orgánů), sídla a územní působnosti vyplývající i z jejich názvu. Předseda SN je oprávněn provést upřesnění identifikace transformovaných územních sdružení na základě zpřesněných podkladů či výzvy rejstříku.

ŘV konstatoval, že nadále jsou součástí Syndikátu novinářů dosavadní zájmové kluby, zejména:

Klub kultury

Klub vědeckých novinářů

Klub novinářů seniorů

Klub novinářů Pražského jara '68

Klub leteckých novinářů

Klub novinářů-fotoreportérů

Klub volných novinářů

Kolega Chvátal informoval o činnosti pracovní skupiny pro přípravu nových webových stránek SN. **red**

Média by měla být o politice a ne o politicích

Dokončení ze strany 1

● Karel Hvízdala

s informacemi, ale i autocenzuru. Něco podobného – zdá se – vládne již i v tištěných médiích, kde začíná hromadné propouštění: V Economii dostalo výpověď sto redaktorů a dalších zaměstnanců a někteří odborníci se domnívají, že tím pan Bakala připravuje Economii na prodej. Z Lidových novin podle Daniela Kaisera, který tam donedávna pracoval, odchází deset lidí, a co se bude dít v MF Dnes, teprve uvidíme. Strach tam ale jistě už alespoň část redaktorů rovněž pocítila. Mafra v loňském roce prodělala asi 136 milionů a bude se tam taky šetřit, tedy propouštět. Otázka taky je, jestli nový majitel vůbec Lidové noviny nezastaví, nepřevéde jen na internet, nebo neprodá (i když je těžko představitelné, že by je někdo koupil), protože jsou dlouhodobě ztrátové: údajně prodělávají asi 50 milionů ročně.

Jenže být svobodný znamená především nemít strach, nebát se jiného myšlení, jiné rasy, pučů, spiknutí, piklů nepřátel, nadřizených, ponížení a vědět, že v instituci a ve společnosti, kde žijí, platí jasná pravidla, která se mi nemusí líbit, ale která musí všichni dodržovat.

Zmíněný chaos v politice má vždy za následek, že se k moci dostávají tzv. falešní realisté, kteří zvláště ve střední Evropě postupně zatlačili politiku západoevropského ražení do pozadí jako idealisty či lidi, kteří zrazují národní zájmy. A to má za důsledek, jako kdysi v Latinské Americe, že i v našem geopolitickém prostoru sílí postavení hlavy států či autoritářských premiérů, kteří se chtějí stát prezidenty, viz Orbán v Maďarsku a možná i Fico na Slovensku. Na

západě naopak většinou značně poklesla moc prezidentů a síla vlád naopak stoupla, protože musela vyvažovat mezi oběma mocnostmi či mocenskými činiteli. Jakmile je ale vláda slabá a parlament zkorumpovaný či rozdrobený, síla hlavy státu roste a lidé mohou od prezidenta očekávat spásu. Takové řešení je vždy pro masu totalitami poškozeného obyvatelstva přijatelné, protože je snadno pochopitelné, byť je nereálné: to snad do jisté míry, dle průzkumů, pochopili, byť pozdě, už i naši voliči, když z povolební krize v ČSSD je hned po panu Haškovi na druhém místě jako viník označen právě prezident Zeman. Zatím ale platí, že slepá víra ve spásu znamená vždy zrušení mocenské rovnováhy a návrat k předdemokratickému stavu, v němž demokratické instituty dělají této změně jen falešnou fasádu.

Naštěstí politika a média jsou spojené nádobou, a proto můžou krize v ČT a nové majetkové poměry v tištěných médiích být za jistých okolností i šancí a vyprovokovat změnu: Kdyby se vzbouřencům ve veřejnoprávní televizi podařilo nastolit v této instituci jasná a všem srozumitelná pravidla (a nový parlament odpolitizoval rady ČT a ČRo) a kdyby nové vedení hlavních deníků rozbořila zavedené způsoby, které z nich učinily začasť povrchní popnoviny, mohlo by to v důsledku začít proměňovat politiku. Začít by se muselo hlavně tím, že by média přestala být o politicích, a byla by výhradně o politice, což by je mohlo odemotionalizovat. V důsledku by to znamenalo, že by politici mohli vystupovat jen ve zpravodajství

a ne v komentativních pořadech a na komentářových stránkách by museli vystupovat pouze komentátoři, analytici, sociologové, politologové, historici, kteří by svými postoji přinášeli do veřejného prostoru místo emocí a ideologické mlhy témata, kterým se politici cíleně vyhýbají, ač jsou pro naši společnost nejdůležitější. Na stránky novin by se vrátila analýza jako klasický žánr a vytěsnila by pouhá mínění a fejetony. Stalo by se to, co platí ve staré Evropě již dávno, jak pregnantně formuloval bývalý šéfredaktor britského listu The Guardian: „K nám smějí politici psát jen do rubriky dopisy čtenářů.“ To ovšem od menežmentů a vedoucích redaktorů vyžaduje odvahou a přístoupit na to, že riziko je nedílnou součástí závazně žitého života: na čas by to totiž snížilo sledovanost i náklad.

V případě, že se nám nepodaří staré praktiky zvrátit, mohli bychom upadnout ještě do většího marasmu, který by mohl zase trvat dalších dvacet let, jak je u nás zvykem. Mohli bychom si za to ale tentokrát sami, ale zároveň bychom mohli ukázat na konkrétní viníky: Petra Dvořáka v České televizi a Zdeňka Bakalu a Andreje Babiše v Economii a Maffře, kteří by se na tom propadu do dalšího marasmu podíleli, i když poprvé po dlouhé době měli šanci a prostředky se vzepřít! Historie by si jejich postoje pamatovala. A my, občané, bychom zase jen čekali na nějaký zázrak, místo abychom trvali na pravidlech, tedy na dodržování zákonů. Demokracie se pozná právě podle toho, že tam nevládnou lidé, ale zákony.

Stanovy Syndikátu novinářů ČR, z. s.

platné od 1. ledna 2014

1. Název, sídlo, působnost

- I. Název organizace je Syndikát novinářů České republiky, z. s. (dále také „Syndikát novinářů ČR“ nebo „SN ČR“).
- II. Syndikát novinářů České republiky je spolkem ve smyslu ust. paragrafu 214 a následujících zákona 89/2012 Sb., občanského zákoníku.
- III. Sídlo Syndikátu novinářů ČR je Praha 1, Senovážné náměstí 978/23.
- IV. Syndikát novinářů ČR působí na území České republiky.
- V. Syndikát novinářů ČR je členem Mezinárodní federace novinářů a Evropské federace novinářů.

2. Účel spolku

- I. Syndikát novinářů ČR je dobrovolným profesním spolkem novinářů. Jeho účelem je hájit principy svobody tisku a dalších sdělovacích prostředků, stejně jako zájmy členů spolku.
- II. Syndikát novinářů ČR je politicky neutrální, nezávislý na ideologických, náboženských, politických a ekonomických státních i soukromých strukturách.
- III. Syndikát novinářů ČR se aktivně zasazuje za svobodu shromažďovat, analyzovat a šířit informace prostřednictvím tištěných a elektronických médií, svobodu vyjadřovat názor včetně svobody kritizovat, oponovat vládám, politickým, ekonomickým a dalším strukturám, veřejným nebo soukromým.
- VI. Součástí těchto stanov je Deklarace Chování novináře Mezinárodní federace novinářů a Etický kodex novináře.

3. Poslání a cíle spolku

- I. Hájit dodržování Listiny základních práv a svobod, zvláště pak jejich ustanovení o svobodě projevu a práva na informace a hájit nezávislost novinářů a novinářek (stanovy pro zjednodušení používají jednotné označení „novinář“).
- II. Uplatňovat a pomáhat chránit práva novinářů, mimo jiné autorská, sociální a pracovní.
- III. Zastupovat novináře při vyjednávání se státními a veřejnými institucemi včetně práva účasti na přípravě legislativy, týkající se médií.
- IV. Dodržovat a prosazovat Etický kodex novináře. Udržovat profesionální standardy novinářů a zlepšovat je, včetně profesionální přípravy novinářů.
- V. Prosazovat redakční nezávislost novinářů ve smyslu Rezoluce 2 Evropské ministerské konference, která zasedala v Praze 7.–8. 12. 1994.
- VI. Prosazovat pracovní a sociální podmínky, které odpovídají povaze novinářského povolání.
- VII. Prosazovat zajišťování bezpečnosti novinářů při výkonu jejich povolání, zejména při mimořádných událostech.
- VIII. Poskytovat informace a záštitu členům Syndikátu novinářů ČR ve věcech profesních, pracovních právních, daňových, mzdových a v záležitostech autorských práv.
- IX. Pečovat o majetek Syndikátu novinářů ČR a účelně s ním hospodařit.
- X. Pěstovat a rozvíjet partnerství s novinářskými organizacemi v České republice a v zahraničí vyznávajícími stejné principy.
- XI. Spolupracovat se školami a dalšími institucemi, které se zabývají přípravou budoucích žurnalistů. Spolupracovat při vytváření podmínek a programů pro další odborné vzdělávání novinářů.

4. Členství v SN ČR

- I. Členem Syndikátu novinářů ČR se může stát každý novinář, který působí v České republice, je starší 18 let, dodržuje principy svobody tisku, nezávislosti novináře na politické a ekonomické moci, profesionální standardy novinářství včetně Etického kodexu a koná v souladu s nimi, je plně svéprávným a souhlasí s těmito stanovami.

- II. Řádnými členy SN ČR jsou i novináři-senioři, kteří se novinářské profesi prokazatelně věnovali před odchodem do důchodu.
- III. Členství v SN ČR je dobrovolné a není na ně nárok.
- IV. Členství v SN ČR se dělí na řádné, pozastavené, mimořádné, čestné a přidružené. Zvláštní kategorií je čekatelství na členství.
- V. Novinářem pro tento účel se rozumí ten, kdo shromažďuje, analyzuje a šíří informace jako profesionál v tištěných nebo elektronických médiích nebo v nich jako profesionál soustavně publikuje své názory anebo novinářské činnosti věnuje převážnou část své pracovní aktivity.
- VI. Členy SN ČR nemohou být pracovníci reklamních, inzertních a PR agentur, pracovníci, kteří provádějí činnost PR na základě živnostenského listu, lidé, kteří mají účast na vedení obchodní korporace, jejíž předmět podnikání může být v rozporu s Etickým kodexem novináře, dále volení představitelé politických stran a politických hnutí. Členy nemohou být ani ti, kteří se prokazatelně podíleli nebo podílejí na perzekuci z politických, národnostních, rasových nebo náboženských důvodů.
- VII. Členy SN nemohou být osoby s majetkovou účastí či členové volených orgánů korporací, které se prokazatelně podílely nebo podílejí na perzekuci z politických, národnostních, rasových nebo jiných důvodů.
- VIII. Seznam členů je neveřejný, vede jej kancelář SN ČR. Změny v seznamu členů provádí kancelář SN ČR, a to na základě podkladů od jiných orgánů SN ČR či na základě podnětu člena, kterého se změna zapsaného údaje dotýká. Každý člen je povinen hlásit kanceláři SN ČR písemně změnu zapsaných údajů, a to do 15 dní ode dne, kdy ke změně došlo. Řídící výbor SN ČR stanoví, za jakých okolností mají členové k seznamu přístup.

5. Druhy členství

- I. Řádné členství
 - a) Řádným členem se může stát novinář, který beze zbytku splňuje podmínky členství. Řádní členové mají právo za podmínek určitých těmito stanovami volit členy orgánů SN ČR a právo být voleni do orgánů SN ČR. Řádný člen platí zápisné a členský příspěvek do SN ČR, je držitelem průkazu SN ČR a má právo být držitelem průkazu Mezinárodní federace novinářů.
 - b) Členem se novinář stane 12 měsíců po podání přihlášky, pakliže po celou tuto dobu splňuje podmínky členství stanovené těmito stanovami. To neplatí pro členy s přerušeným členstvím, případně pro novináře, kteří v minulosti již byli řádnými členy SN ČR a prokazatelně splňovali podmínku dlouhodobého působení v oboru. Podrobnosti o čekatelství na členství stanoví odstavec II. tohoto článku.
 - c) Řádným členem se může stát také vysokoškolský pedagog, který se podílí na vzdělávání a výchově novinářů a také sám publikuje, ať už v médiích nebo v odborných knihách a časopisech.
 - d) Řádným členem SN ČR nemohou být osoby, které jsou členy volených orgánů právnické osoby podnikající v oblasti médií (s výjimkou členů dozorčích rad volených jako zástupci zaměstnanců), většinovými vlastníky hromadného sdělovacího prostředku, zaměstnavateli novinářů, tiskovým mluvčím nebo pracovníkem tiskového oddělení.
 - e) O přijetí na základě písemné přihlášky uchazeče rozhoduje členská komise, kterou volí řídicí výbor SN ČR. Sporné případy posuzuje rozhodčí komise. Nezbytnou součástí přihlášky je vyjádření územního sdružení SN ČR působícího v místě tvorby uchazeče (bylo-li tam ustaveno) a doklady o profesním působení.
 - f) Přijatý člen má právo se stát členem pobočného spolku – územního sdružení, redakčního, vydavatelského, profesního či studentského sdružení, který uvede v přihlášce, pakliže s tím toto sdružení souhlasí.

II. Čekatelství na členství

- a) Pro přijetí za člena je stanovena lhůta 12 měsíců, v níž má zájemece doložit svoje působení v oboru a splnění požadavků pro přijetí za člena.
- b) Lhůta začíná běžet podáním přihlášky a jejím projednáním pobočným spolkem v místě působení čekatele, případně přímo v členské komisi. Sdružení může se zdůvodněním navrhnout zkrácení této lhůty, rozhoduje členská komise.
- c) Po uplynutí lhůty se ta součást SN ČR, která přijala přihlášku, vyjadřuje ke splnění podmínek členství.
- d) Čekatel je držitelem průkazu Syndikátu novinářů ČR s vyznačenou formou a popisem členství dle odstavce a). Platí čekatelský příspěvek do Syndikátu novinářů ČR, nemá právo být volen a volit do orgánů Syndikátu, ale smí se jich účastnit s hlasem poradním. Nemůže být držitelem průkazu Mezinárodní federace novinářů.
- e) O výjimkách je oprávněn rozhodnout řídicí výbor na doporučení členské komise.

III. Pozastavené členství

- a) Pokud řádný člen přestane splňovat beze zbytku podmínky členství ze závažných důvodů (například mateřská či rodičovská dovolená, volba za člena Parlamentu ČR nebo zastupitelstva vyššího samosprávného celku, do orgánů právnické osoby podnikající v oblasti médií) může písemně požádat o pozastavení svého členství v SN ČR.
- b) O pozastavení členství rozhoduje na návrh členské komise řídicí výbor SN ČR. Člen s pozastaveným členstvím neplatí členský příspěvek, není držitelem průkazu SN ČR a průkazu Mezinárodní federace novinářů, nemá právo volit a být volen do orgánů SN ČR.
- c) Když pomínou důvody pozastavení členství, může člen písemně požádat o jeho obnovení, neplatí již zápisné do SN ČR.
- d) Při pozastavení členství je člen povinen vrátit neprodleně členský průkaz Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů, případně doložit úřední potvrzení o jeho odcizení.

IV. Mimořádné členství

- a) Mimořádným členem Syndikátu novinářů ČR se může stát ten, kdo byl řádným členem a stal se vlastníkem hromadného sdělovacího prostředku nebo zaměstnavatelem novinářů a písemně požádá o mimořádné členství v Syndikátu novinářů ČR.
- b) O mimořádném členství rozhoduje Řídicí výbor Syndikátu novinářů ČR.
- c) Mimořádný člen je držitelem průkazu Syndikátu novinářů ČR s vyznačenou formou a popisem členství dle písmene a), platí mimořádný příspěvek do Syndikátu novinářů ČR, nemá právo být volen a volit do orgánů SN ČR a nemůže být držitelem průkazu Mezinárodní federace novinářů.
- d) Při změně členství na mimořádné je člen povinen vrátit neprodleně původní členský průkaz Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů, případně doložit úřední potvrzení o jeho odcizení.

V. Čestné členství

- a) Čestné členství se uděluje zcela výjimečně profesionálům všech oborů včetně novinářského, jejichž publicistická a veřejně prospěšná činnost je obecně uznávaná a respektována. Návrhy na čestné členství předkládá řídicí výbor valné hromadě.
- b) Čestný člen je držitelem průkazu SN ČR, neplatí členský příspěvek, není volen do orgánů SN ČR a nevlastní průkaz Mezinárodní federace novinářů.
- c) Pokud čestný člen splňuje podmínky řádného členství a požádá o to, aby mu příslušela práva a povinnosti řádného člena, může mu Řídicí výbor řádné členství schválit. Na čestné členství se pak pohlíží jako na mimořádné ocenění.

VI. Přidružené členství

- a) Přidruženým členem se může stát ten, kdo byl řádným členem a stal se tiskovým mluvčím nebo pracovníkem tiskového oddělení, který je doložitelně převážně žurnalisticky činný a jeho náplní práce není zejména činnost reklamní, inzertní a public relations.
- b) Přidruženým členem se žadatel může stát, doporučí-li jeho písemnou žádost některý z orgánů SN ČR. O jeho přijetí rozhodne Řídicí výbor na návrh členské komise.

- c) Přidružený člen je držitelem průkazu SN ČR s vyznačenou formou a popisem členství dle odstavce a), platí mimořádný členský příspěvek, nemá právo volit a být volen do orgánů SN ČR a nemá právo vlastnit průkaz Mezinárodní federace novinářů.
- d) Při změně členství na přidružené je člen povinen vrátit neprodleně původní členský průkaz Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů, případně doložit úřední potvrzení o jeho odcizení.

6. Zánik členství**I. Členství v SN ČR zaniká:**

- a) jestliže člen přestane splňovat podmínky členství dle stanov
- b) vystoupením člena ze Syndikátu novinářů ČR, které bylo oznámeno písemně řídicímu výboru.
- c) pokud řádný člen přestal splňovat podmínky řádného členství a nepožádal o pozastavené, mimořádné či přidružené členství.
- d) úmrtím člena
- e) nezaplacením členského příspěvku v termínu určeném řídicím výborem SN ČR.

II. Členství v SN ČR zaniká za stanovených podmínek také vyloučením:

- a) pro zneužití průkazu Syndikátu novinářů ČR nebo pro zneužití novinářské profese ve prospěch vlastních soukromých zájmů.
- b) pro jednání v rozporu s těmito stanovami a pro konání v protikladu k cílům a účelu Syndikátu novinářů ČR nebo pro jednání poškozující prestiž a zájmy Syndikátu novinářů ČR.
- c) jestliže byl člen nezávislým soudem pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo za jakýkoli čin, za nějž mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody.

O vyloučení ze Syndikátu novinářů ČR rozhoduje Řídicí výbor. Návrh na vyloučení musí být řádně zdůvodněn. Pokud jde o vyloučení pro spáchání trestného činu, je řídicí výbor povinen přihlédnout k tomu, zda nemůže jít o formu perzekuce novináře.

III. Proti rozhodnutí o vyloučení je člen oprávněn podat odvolání k rozhodčí komisi, a to do 15 dní od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.**IV. Při zániku členství je člen povinen vrátit neprodleně členský průkaz Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů, případně doložit úřední potvrzení o jeho odcizení.****V. Řídicí výbor je oprávněn vyzvat kteréhokoliv člena k doložení dokladů potvrzujících, že splňuje podmínky členství. Se členem, který odmítne vyhovět nebo doklady nedoloží, může řídicí výbor postupovat podle odstavce II.****7. Základní práva členů**

- I. Podle druhu členství být držitelem průkazů člena Syndikátu novinářů ČR a Mezinárodní federace novinářů.
- II. Užívat zařízení Syndikátu novinářů ČR za podmínek stanovených jeho orgány.
- III. Prostřednictvím orgánů Syndikátu novinářů ČR se podílet na správě majetku Syndikátu novinářů ČR.
- IV. Podle druhu členství právo volit delegáta zastupujícího člena na shromáždění delegátů a právo být volen do orgánů Syndikátu novinářů ČR.
- V. Vytvářet v rámci Syndikátu novinářů ČR za podmínek upravených stanovami pobočné spolky – územní, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení, a dále zájmové kluby.

8. Základní povinnosti členů

- I. Dodržovat stanovy Syndikátu novinářů ČR a dokumenty tvořící jejich součást.
- II. Platit členské příspěvky.
- III. Oznámit neodkladně změny týkající se výkonu novinářského povolání nebo novinářské činnosti, jakož i změnu údajů zapsaných v seznamu členů.
- IV. Výkon členských povinností na všech úrovních SN ČR (včetně valných hromad a zasedání orgánů SN ČR) je možný pouze osobně, zastupování na základě plných mocí je nepřipustné.

9. Členské příspěvky a zápisné

- I. Výši a splatnost členských příspěvků stanovuje valná hromada Syndikátu novinářů ČR. Řídicí výbor je oprávněn je navýšit maximálně o výši inflace vyhlášené za předchozí kalendářní rok Českým sta-

tistickým úřadem, a to v částce zaokrouhlené na celé desetiko-
runy nahoru.

II. Výši a splatnost zápisného stanovuje řídící výbor Syndikátu novinářů ČR ve výši maximálně trojnásobku členských příspěvků.

10. Majetek

Majetek Syndikátu novinářů ČR tvoří zejména:

- I. Zápisné
- II. Členské příspěvky
- III. Nemovitý a movitý majetek
- IV. Výnosy z hospodářského využití majetku ve vlastnictví Syndikátu novinářů ČR
- V. Výnosy z akcí pořádaných Syndikátem novinářů ČR
- VI. Subvence, dary, odkazy
- VII. Výnosy z úroků

11. Orgány Syndikátu novinářů ČR

I. Členové spravují Syndikát novinářů ČR prostřednictvím orgánů, jimiž jsou:

- a) Valná hromada
- b) Řídící výbor
- c) Předseda SN ČR
- d) Kontrolní skupina
- e) Rozhodčí komise
- f) Stálé nebo dočasné výbory, komise nebo pracovní skupiny zřízené Řídícím výborem k řešení dílčích záležitostí (mj. členská komise zřízená k posuzování členských otázek a další).
- g) Grémium (fungující podle článku 15 odstavce 10 těchto stanov).
- II. Statutárním orgánem SN ČR je předseda, který je oprávněn jednat v rozsahu vymezeném těmito stanovami a usneseními orgánů. Předseda je oprávněn pověřit k zastupování pro konkrétní účel místopředsedu nebo jiného člena SN ČR, dále pak zaměstnance kanceláře SN ČR.
- III. Členové orgánů SN ČR uvedení v odstavci I písmeno b), c), d) a e) jsou povinni doložit řídícímu výboru:
 - a) svou trestní bezúhonnost ve smyslu podmínek členství výpisem z rejstříku trestů České republiky ne starším než 1 měsíc před zvolením. Za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo byl nepodmíněně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně k odnětí svobody v trvání nejméně jednoho roku, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně v souvislosti s podnikáním, pokud se na něho nehledí, jako by nebyl odsouzen.
 - b) čestné prohlášení, že v současnosti a tři roky před zvolením na jejich majetek nebyla pravomocně nařízena exekuce nebo nebyl pravomocně nařízen výkon rozhodnutí postihující jejich majetek a dále, že v současnosti a tři roky před zvolením u nich jako fyzické osoby nebyl pravomocně zjištěn úpadek a dále, že v tomto období nebyl statutárním orgánem, členem statutárního orgánu nebo jiného orgánu právnícké osoby, která je podnikatelem, u které byl soudem pravomocně zjištěn úpadek nebo byl pravomocně zamítnut insolvenční návrh pro nedostatek majetku. K této překážce se nepřihlíží za podmínek definovaných v § 153 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

12. Valná hromada

- I. Členská schůze SN ČR se označuje jako Valná hromada, přičemž její působnost plní shromáždění delegátů volených na tříleté funkční období. Valná hromada je nejvyšším orgánem spolku. Valnou hromadu svolává statutární orgán, a to tak, aby se sešla nejméně jedenkrát ročně. Statutární orgán je dále povinen svolat valnou hromadu z podnětu alespoň třetiny členů spolku nebo kontrolní skupiny spolku.
- II. Delegáty valné hromady (shromáždění delegátů) jsou z titulu své funkce po dobu jejího výkonu členové Řídícího výboru. Rozhodující pro usnášenišchopnost valné hromady je počet skutečně zvolených delegátů.
- III. Pro valnou hromadu platí následující pravidla:
 - a) Delegáty volí řádní členové SN ČR v poměru 1 delegát na 15 řádných členů SN ČR.
 - b) Členové SN ČR, kteří nejsou členy územního sdružení, redakčního, vydavatelského, profesního či studentského sdružení, volí delegáty formou petičního archu. Každý je oprávněn podpořit výhradně jednoho delegáta. Pakliže jich podpoří více, je platný pouze ten

arch, který byl do kanceláře SN ČR doručen jako první.

- c) Územní sdružení, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení volí delegáty na svých členských schůzích v poměru 1 delegát na každých završených 15 řádných členů sdružení. Členové těchto sdružení jsou oprávněni použít hlas podle písmene b) na petičním archu jen tehdy, pokud dají v termínu a způsobem stanoveným volebním řádem na vědomí, že tak hodlají učinit. Pro účel volby delegátů se pak jejich hlasy do počtu členů sdružení nezapočítávají.
- d) U členů sdružení s méně než 15 členy se pro účely voleb delegátů uplatňuje postup volby s pomocí petičního archu.
- e) Podrobnosti voleb delegátů stanoví volební řád schválený Řídícím výborem. Volby řídí volební komise zvolená řídícím výborem.
- VI. Volby delegátů nebo svolání valné hromady formou shromáždění delegátů vyhlašuje Řídící výbor nejpozději tři měsíce před koncem volebního období, a to včetně stanovení formy.
- VI. Valná hromada se schází nejpozději do 30 dnů po zvolení delegátů.
- VII. Je-li zasedání svoláno z podnětu alespoň třetiny členů spolku nebo kontrolní skupiny spolku, může být pořad zasedání proti návrhu uvedenému v podnětu změněn jen se souhlasem toho, kdo ho podal. To platí i o odvolání či odložení zasedání.
- VIII. Valná hromada je usnášenišchopná za účasti prostě většiny delegátů. Usnesení přijímá hlasy prostě většiny přítomných.
- IX. Záležitost nezařazená na pořad jednání při ohlášení pořadu může být na pořad zařazena jen za účasti všech delegátů.
- X. Průběh valné hromady upravuje jednací řád.
- XI. Náhradní valná hromada je svolána v případě, že není valná hromada usnášenišchopná, a to pozvánkou zasloupanou na termín stanovený nejméně 15 dnů po neúspěšném zasedání. Je usnášenišchopná za účasti libovolného počtu členů (delegátů), a to pouze v rozsahu programu neusnášenišchopné valné hromady.
- XII. Pokud by valná hromada měla rozhodnout o zániku SN ČR, musí být svolána zvlášť k tomuto účelu. K rozhodnutí o zániku SN ČR, jeho fúzi či rozdělení je potřebná dvoutřetinová většina hlasů všech zvolených delegátů. Likvidační zůstatek je v případě zániku SN ČR rozdělen mezi členy se statutem řádného členství, kteří byli zároveň řádnými členy minimálně rok před rozhodnutím o zániku.
- XIII. Prodej a převod majetku v hodnotě vyšší než 1 milion korun je třeba schválit dvoutřetinovou většinou hlasů všech zvolených delegátů.

13. Působnost valné hromady

Do výlučné působnosti valné hromady patří:

- I. Schvalovat stanovы Syndikátu novinářů ČR a jejich změny.
- II. Schvalovat jednací a volební řád valné hromady.
- III. Schvalovat výši členských příspěvků.
- IV. Schvalovat program činnosti a zprávu o hospodaření.
- V. Volit a odvolávat členy Řídícího výboru, kontrolní skupiny, rozhodčí komise a náhradníky do těchto orgánů. Náhradníci nastupují v pořadí zvoleném valnou hromadou.
- VI. Udělovat čestné členství.
- VII. Rozhodovat o zániku Syndikátu novinářů ČR a o likvidaci jeho majetku.
- VIII. Schvalovat prodej a převod majetku v hodnotě vyšší než 1 milion korun.

14. Řídící výbor

- I. Řídící výbor SN ČR volí v tajných volbách valná hromada z řádných členů, kteří jsou navrženi některým z orgánů SN ČR nebo delegáty valné hromady a vyjádřili se svou nominací písemný souhlas. Funkční období Řídícího výboru je tříleté.
- II. Řídící výbor se skládá z 25 členů. V řídícím výboru je deset míst vyhrazeno představitelům územních sdružení. Podrobnosti volby včetně způsobu výběru zástupců regionů stanoví volební řád schválený valnou hromadou (shromážděním delegátů).
- III. Řídící výbor se schází nejméně jednou za čtvrt roku. Průběh jeho jednání upravuje jednací řád, který řídící výbor schvaluje na začátku svého volebního období. Do doby jeho schválení platí jednací řád předchozího Řídícího výboru.

15. Působnost Řídícího výboru

- I. Řídící výbor řídí činnost SN ČR v období mezi valnými hromadami

- a vykonává usnesení valné hromady. O své činnosti vypracovává jednou za rok zprávu, kterou je povinen zveřejnit na webových stránkách SN ČR. Ze své činnosti se zodpovídá valné hromadě.
- II. Řídící výbor volí a odvolává ze svého středu předsedu SN ČR a místopředsedy SN ČR.
 - III. Předseda a místopředsedové SN ČR se ze své činnosti odpovídají Řídícímu výboru.
 - IV. Řídící výbor může některé své pravomoci krátkodobě přenést na jednotlivé členy řídicího výboru.
 - V. Řídící výbor předkládá valné hromadě jednou za rok ke schválení zprávu o hospodaření SN ČR a rozpočet SN ČR. Řídící výbor rozhoduje o způsobu financování SN ČR a schvaluje výši zápisného.
 - VI. Řídící výbor zřizuje a odvolává stálé nebo dočasné komise, výbory nebo pracovní skupiny, volí a odvolává jejich předsedy, schvaluje jejich členy, jednací řády, okruh kompetencí a dobu trvání. Vždy zřizuje členskou komisi. Tyto komise, výbory nebo pracovní skupiny vykonávají rozhodnutí Řídícího výboru, odpovídají se ze své činnosti Řídícímu výboru a o své činnosti podávají řídicímu výboru nejméně jednou za rok zprávu.
 - VII. Řídící výbor zřizuje případ od případu tříčlennou smířčí komisi a schvaluje její jednací řád. Smířčí komise je rozhodčí orgán Řídícího výboru.
 - VIII. Řídící výbor svým usnesením rozhoduje o založení, zrušení nebo přeměně pobočných spolků – územních, redakčních, vydavatelství, profesních a studentských sdružení – a zájmových klubů. Při rozhodnutí o založení pobočného spolku řídicí výbor stanoví okruh jeho působnosti. Je rovněž oprávněn jejich činnost ukončit. Na základě rozhodnutí Řídícího výboru podá předseda SN ČR návrh na zápis pobočného spolku do spolkového rejstříku.
 - IX. Řídící výbor rozhoduje o způsobu přispívání na provoz územních, redakčních, vydavatelství, profesních a studentských sdružení a zájmových klubů. Bere přitom v úvahu jejich charakter a zájmy, které jim mohou poskytovat jiné součásti SN ČR, zejména kancelář SN ČR.
 - X. V období mezi jednáním Řídícího výboru řídí činnost SN ČR grémium. Grémium tvoří předseda, místopředsedové a předsedové stálých komisí. Grémium vykonává rozhodnutí řídicího výboru a rozhoduje o věcech neodkladných. Ze své činnosti se odpovídá řídicímu výboru. Schází se podle potřeby, zpravidla jednou za měsíc. Řídí se jednáním řádem, který schvaluje Řídící výbor.
 - XI. Řídící výbor schvaluje volební řád pro volbu delegátů valné hromady. K jeho přijetí je potřebná dvouřetětinová většina hlasů všech členů řídicího výboru.
 - XII. Řídící výbor stanovuje pravidla pro vydávání periodika SN ČR a pro fungování jeho webových stránek.
 - XIII. Řídící výbor vykonává za SN ČR funkci společníka v obchodních korporacích zřízených a vlastněných SN ČR, popř. volí svého zástupce, který je oprávněn SN ČR zastupovat v těchto korporacích.
 - XVI. Řídící výbor zřizuje kancelář jako organizační, servisní a administrativní pracoviště SN ČR.
 - XVII. Řídící výbor schvaluje závaznou podobu přihlášky za členy SN ČR a podobu průkazů SN ČR.

16. Předseda SN ČR

- I. Předseda SN ČR je statutárním orgánem SN ČR. Reprezentuje SN ČR navenek a zodpovídá za jeho řádný chod.
- II. Své kompetence může přenést na místopředsedy SN ČR, případně další členy.
- III. Předseda SN ČR je pověřen právním jednáním vůči zaměstnancům SN ČR a smluvním spolupracovníkům kanceláře SN ČR. Na návrh Řídícího výboru jmenuje a odvolává vedoucího kanceláře.
- IV. Vydává vnitřní předpisy pro chod kanceláře, které vyžadují zvláštní právní předpisy, například skartační či organizační řád.
- V. Předseda SN ČR je zástupcem SN ČR v Mezinárodní federaci novinářů a v Evropské federaci novinářů. Po konzultaci s řídicím výborem je oprávněn pověřit výkonem této funkce jiného člena SN ČR.

17. Kontrolní skupina

- I. Kontrolní skupinu tvoří tři členové zvolení valnou hromadou v tajných volbách z delegátů valné hromady a řádných členů, kteří jsou navrženi některým z orgánů SN ČR a vyjádřili se svou nominací písemný souhlas.

- II. Členem kontrolní skupiny nemůže být člen Řídícího výboru. Kontrolní skupina je volena na tříleté funkční období.
- III. Dohlíží na hospodaření SN ČR, vyjadřuje se k činnosti SN ČR z hlediska hospodárnosti a dodržování stanov a právních předpisů. Svá zjištění sděluje valné hromadě, řídicímu výboru, předsedovi SN ČR a jednou za rok informuje o své činnosti členy SN ČR. Ze své činnosti se odpovídá valné hromadě.
- IV. Ze svého středu volí předsedu a místopředsedu. Řídí se jednáním řádem, který schvaluje na svém prvním jednání.
- V. V případě, že Řídící výbor není usnášeníschopný nejméně po dobu 9 měsíců, je kontrolní skupina oprávněna svolat mimořádnou valnou hromadu.

18. Rozhodčí komise

- I. Rozhodčí komisi tvoří pět členů zvolených valnou hromadou v tajných volbách z těch, kteří jsou navrženi některým z orgánů SN ČR a vyjádřili se svou nominací písemný souhlas.
- II. Členem rozhodčí komise nemůže být statutární orgán SN ČR ani člen kontrolní skupiny. Rozhodčí komise je volena na tříleté funkční období.
- III. Rozhodčí komise rozhoduje spory mezi členy SN ČR a SN ČR o placení členských příspěvků a další záležitosti, které jí do působnosti svěřují Stanovy SN ČR, zejména spory ve věcech členských.
- IV. Svá zjištění sděluje valné hromadě, Řídícímu výboru, předsedovi SN ČR a jednou za rok informuje o své činnosti členy SN ČR. Ze své činnosti se odpovídá valné hromadě.
- V. Ze svého středu volí předsedu a místopředsedu. Řídí se jednáním řádem, který schvaluje na svém prvním jednání.

19. Územní, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení a zájmové kluby

- Syndikát novinářů ČR zřizuje územní, redakční, vydavatelství, profesní a studentská sdružení a zájmové kluby. Nestanoví-li Řídící výbor v rozhodnutí o založení sdružení jinak, jsou sdružení pobočnými spolky SN ČR a zájmové kluby jsou organizační částí Syndikátu novinářů ČR bez vlastní právní osobnosti. Názvy pobočných spolků a zájmových klubů schvaluje Řídící výbor SN ČR tak, aby nebyly zaměnitelné, obsahovaly název SN ČR a bylo z nich zřejmé, že se jedná o pobočný spolek, popř. zájmový klub.

20. Obecné vymezení činnosti pobočných spolků

- I. Řídící výbor je zmocněn vydat pravidla vymežující podrobněji činnost územních, redakčních, vydavatelství, profesních a studentských sdružení jako pobočných spolků SN ČR. Může rozhodnout, že pobočným spolkem bude i zájmový klub, tato skutečnost musí být vyjádřena v názvu takového pobočného spolku.
- II. Pobočný spolek je oprávněn vlastnit majetek a nakládat s ním. Syndikát novinářů ČR ručí za dluhy a závazky pobočného spolku pouze v rozsahu do 75 % hodnoty členského příspěvku jeho členů v daném kalendářním roce.
- III. Před uzavřením veškerých závazků s lhůtou delší než 3 roky jsou pobočné spolky povinny vyžádat si souhlas Řídícího výboru SN ČR.
- IV. Pobočný spolek je povinen každoročně do 30. 6. podat Řídícímu výboru a kontrolní skupině SN ČR zprávu o hospodaření a stavu majetku. Současně podávají zprávu o činnosti, usnesení a zápis z výroční členské schůze (shromáždění delegátů). Aktuální seznam členů orgánů pobočného spolku je uložen v kanceláři SN ČR.

21. Územní sdružení

- I. Územní sdružení SN ČR vznikají dobrovolně za účelem prosazování cílů SN ČR a za účelem společné činnosti a řešení problémů novinářů v příslušném území. Jejich působnost je územní, většinou krajská. Mají zpravidla podobu pobočného spolku.
- II. Územní sdružení mohou tvořit členové SN ČR bez ohledu na druh členství. Pro účely voleb delegátů a dělení příspěvků je však zohledňován pouze počet řádných členů.
- III. O vytvoření může požádat nejméně 5 členů SN ČR. O založení pobočného spolku rozhoduje Řídící výbor SN ČR, pokud jsou naplněna ustanovení těchto stanov a sdružení doplňuje územní strukturu SN ČR.
- IV. Územní sdružení může vytvořit svůj vlastní organizační řád, který

nesmí odporovat stanovám SN ČR a k jehož platnosti se vyžaduje souhlas řídicího výboru SN ČR.

- V. Územní sdružení mohou vytvářet své územní zájmové kluby. Jejich hospodaření i fungování je součástí územního sdružení, přiměřeně se řídí pravidly pro celostátní zájmové kluby.

22. Redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení

- I. Redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení vznikají dobrovolně za účelem prosazování cílů SN ČR a za účelem společné činnosti a řešení problémů novinářů v konkrétních redakcích, vydavatelstvích, profesních oborech, školách či zájmových skupinách novinářů.
- II. Tato sdružení mohou tvořit členové SN ČR bez ohledu na druh členství. Pro účely voleb delegátů a dělení příspěvků je však zohledňován pouze počet řádných členů.
- III. O vytvoření takového sdružení s celostátní působností může požádat nejméně 5 členů SN ČR. O založení pobočného spolku rozhoduje Řídicí výbor SN ČR, pokud jsou naplněna ustanovení těchto stanov.
- IV. Redakční, vydavatelské, profesní a studentské sdružení může vytvořit svůj vlastní organizační řád, který nesmí odporovat stanovám SN ČR a k jehož platnosti se vyžaduje souhlas Řídicího výboru SN ČR.

23. Společná ustanovení pro územní, redakční, vydavatelská, profesní a studentská sdružení

- I. Nejvyšším orgánem sdružení a klubu je valná hromada sdružení (též členská schůze sdružení), kterou tvoří všichni řádní členové sdružení. Může mít podobu shromáždění delegátů.
- II. Valná hromada sdružení se schází jedenkrát ročně. Volí z řad řádných členů radu sdružení a kontrolní skupinu sdružení na nejvýše tříleté funkční období. Rada sdružení volí ze svého středu předsedu, místopředsedu a hospodáře. Ti jsou povinni doložit čestným prohlášením bezúhonnost ve stejném rozsahu, jako platí pro členy orgánů SN ČR. Pokud tak neučiní do 60 dnů od vzniku funkce, hledí se na ně jako na nezvolené.
- III. Valná hromada sdružení schvaluje zprávu o činnosti a zprávu o hospodaření a předkládá je Řídicímu výboru SN ČR a kontrolní skupině SN ČR.
- IV. Pro usnášeníschopnost a svolávání se přiměřeně aplikují pravidla pro usnášeníschopnost valné hromady Syndikátu novinářů ČR.
- V. Předseda sdružení je statutárním orgánem pobočného spolku, zejména působí jako hlavní představitel a mluvčí sdružení, zastupuje pobočný spolek navenek a je odpovědný za výkon své funkce.
- VI. Hospodář sdružení je plně odpovědný za svěřené prostředky a vede jejich řádnou evidenci. Předkládá valné hromadě sdružení zprávu o hospodaření se stanoviskem kontrolní skupiny sdružení.
- VII. Rada sdružení odpovídá za veškerou činnost sdružení v období mezi valnými hromadami sdružení. Schází podle svých potřeb nebo požádá-li o její svolání nejméně jedna třetina členů rady. Rada sdružení předkládá návrhy řídicímu výboru SN ČR a vykonává rozhodnutí Řídicího výboru SN ČR. Rada územních sdružení navíc doporučuje vznik členství v SN ČR.
- VIII. Sdružení se zrušují rozhodnutím řídicího výboru, a to na základě žádosti členů pobočného spolku, po přijetí usnesením členů pobočného spolku o rozpuštění, vypořádáním hospodaření pobočného spolku a písemným oznámením Řídicímu výboru SN ČR. V závažných případech je Řídicí výbor oprávněn rozhodnout o zrušení pobočného spolku i bez návrhu jeho členů. Pobočný spolek zaniká dnem výmazu z rejstříku sdružení.
- IX. Sdružení jsou povinna archivovat dokumentaci o své činnosti, zejména zápisy z jednání a ekonomické podklady, a na vyzvání je předložit Řídicímu výboru, rozhodčí komisi a kontrolní skupině SN ČR.

24. Zájmové kluby

- I. Členové SN ČR mohou také vytvářet zájmové kluby. Zájmové kluby zpravidla nejsou pobočnými spolky, jsou organizační částí Syndikátu novinářů ČR bez vlastní právní osobnosti.
- II. Jejich působnost a strukturu stanovuje usnesením Řídicí výbor SN ČR, který také schvaluje organizační řád klubů.
- III. Kluby nemají právní osobnost a nemohou proto vystupovat samostatně v právních vztazích.

- IV. Klub je povinen každoročně do 30. června podat Řídicímu výboru a kontrolní skupině SN ČR zprávu o hospodaření a stavu majetku. Současně podávají zprávu o činnosti, usnesení a zápis z výroční členské schůze, pokud ji pořádají. Aktuální seznam členů orgánů klubu je uložen v kanceláři SN ČR.

- V. Kluby jsou povinny archivovat dokumentaci o své činnosti, zejména zápisy z jednání a ekonomické podklady, a na vyzvání je předložit Řídicímu výboru, rozhodčí komisi a kontrolní skupině SN ČR.

25. Členství ve sdruženích a klubech

- I. Členy sdružení a klubů mohou být pouze členové SN ČR. Do činnosti klubů se mohou zapojit i nečlenové SN ČR.
- II. Člen SN ČR smí být členem pouze jednoho pobočného spolku.
- III. Člen SN ČR je oprávněn být členem libovolného počtu klubů, které nemají postavení pobočného spolku.
- IV. Řídicí výbor určí pravidla pro dělení příspěvků podle členství ve sdruženích a klubech. Je oprávněn stanovit, jakým způsobem vyjadřuje člen příslušnost ke sdružení a klubu a kterému přísluší případný podíl z členského příspěvku.
- V. Zařazení do sdružení a klubu je možné změnit jednou ročně, zpravidla k datu splatnosti členských příspěvků. V případě, že územní sdružení, redakční, vydavatelské, profesní či studentské sdružení či klub ukončí činnost, je člen oprávněn změnit zařazení bez ohledu na datum přecházející změny. Evidenci vede kancelář SN ČR.
- VI. Pakliže předseda sdružení nebo klubu není členem řídicího výboru, má právo účastnit se jeho jednání s hlasem poradním.

26. Součásti stanov

- I. Součástí těchto stanov je Deklarace Chování novináře Mezinárodní federace novinářů a Etický kodex novináře ve znění účinném ke dni schválení stanov.
- II. Deklarace Chování novináře Mezinárodní federace novinářů je oprávněna měnit Mezinárodní federace novinářů. Její aktuální znění zveřejňuje kancelář SN ČR.
- III. Etický kodex novináře je oprávněn měnit Řídicí výbor SN ČR. Jeho aktuální znění zveřejňuje kancelář SN ČR.

27. Ustanovení závěrečná a přechodná

- I. Tyto stanovы schválila valná hromada občanského sdružení Syndikát novinářů v korespondenčním hlasování dne 18. 12. 2013 jako vyjádření transformace sdružení na spolek podle zákona 89/2012 Sb. (Občanský zákoník). Nabývají účinnosti dne 1. 1. 2014, v případě odkladu účinnosti zákona pak společně s tímto zákonem.
- II. Orgány zvolené podle dosavadních stanov občanského sdružení Syndikát novinářů ČR se na zbývající část funkčního období stávají orgány podle těchto stanov.
- III. Rozhodčí komise bude zvolena na nejbližším zasedání valné hromady. Do jejího ustavení podklady pro ni shromažďuje kancelář SN ČR.
- IV. Výše členských příspěvků pro následující období je stanovena ve výši platné pro rok 2013. Na čekateli členství se z hlediska členského příspěvku hledí jako na řádného člena. Nejzazší datum splatnosti ročního příspěvku je 31. březen, pro nově přijaté členy pak do jednoho měsíce po potvrzení přijetí.
- V. Řídicí výbor zajistí transformaci územních sdružení a klubů na pobočné spolky nebo jiné součásti Syndikátu novinářů České republiky, z s., vytvořené ve smyslu těchto stanov. Do jeho rozhodnutí se na dosavadní součásti SN ČR s odvozenou právní subjektivitou hledí jako na pobočné spolky ve smyslu Občanského zákoníku.
- VI. Veškeré dokumenty a rozhodnutí přijaté podle dosavadních stanov se považují za dokumenty a rozhodnutí podle těchto stanov.
- VII. V případě, že se některé ustanovení stanov (ať už vzhledem k platnému právnímu řádu, nebo vzhledem k jeho změnám) ukáže neplatným, neúčinným anebo některé ustanovení chybí, zůstávají ostatní ustanovení stanov touto skutečností nedotčena. Namísto dotyčného ustanovení nastupuje ustanovení příslušného obecně závazného právního předpisu, které je svou povahou a účelem nejbližší zamýšlenému účelu stanov.
- VIII. Nabytím účinnosti těchto stanov pozbývají účinnosti stanov dosavadní.

Mediažurnál vystavuje: kreslené vtipy do novin patří!

Předseda České unie karikaturistů Břetislav Kovařík se ve své zprávě o činnosti spolku pro jeho již 24. valnou hromadu v prosinci 2013 věnoval i sníženým možnostem, které mají dnes vtipníci kreslíři v našem tisku. Současně ovšem drží názor, že všelijaké „kuriozní“ rekordy (jako vytvoření vtipu o rozměru 3x4 metrů anebo nakreslení 150 portrétů A4 za 60 minut při šlapání na rotopedu) nejsou tím pravým, co žánru výtvarného humoru pomůže zpět do médií, kam bezesporu vždy patřil a patří.

Sám byl však bezděčným účastníkem takového rekordu, když v salonku pražské restaurace padl rekord v počtu českých karikaturistů na metr čtvereční. Více než čtyřicítka účastníků výroční konference se dokázala vměstnat do prostoru určeného běžně pro tři desítky sedících hostů. Chyběl jen brněnský rychlokreslíř-rekordman Lubomír Vaněk, který by výjev zachytil černou a červenou fixskou obouruč, uvázan při tom na stropním větrníku, rozhánějícím hustou atmosféru během plodné diskuse účastníků.

Tak těsný výskyt karikaturistů ovšem přinesl myšlenku, zda není škoda ten namačkaný potenciál nevyužívat v médiích. Vždyť kromě shromážděných autorů z celé republiky (+ Luzernu a Prešova) je k mání i další, stejně početná síla členů spolku, kteří zůstali v té mikulášské zimě ve svých vyhřátých křeslech.

Požádal jsem šestnáct z osmdesáti aktivních karikaturistů ČUK, aby pro Mediažurnál nakreslili vtipy z našeho prostředí. Učinili tak rádi – zrovna tak rádi by humorné obrázky na jakémkoliv aktuální téma posílali do kteréhokoliv dalšího (nejraději tištěného) média. Uspořádali jsme proto v tomto čísle Mediažurnálu minivýstavu a všechny její účastníky přestavujeme jednou kresbou (Jiří Slíva je ještě autorem obálky tohoto čísla a Vhrsti kresby na str. 2. A kdybyste si pro svůj žurnál či magazín neuměli z této nabídky stylů a odrůd humoru vybrat, je tu ještě webová adresa www.ceska-karikatura.cz, kde jsou ukázky tvorby dlouhé řady dalších autorů.

Ivan Hanousek

Roman Jurkas (1965). Rodilý Pražák se ze Smíchova stěhoval na Vinohrady a pak do Michle, vyučil se sazečem a pracoval v tiskárně. První kresbu mu Ondřej Suchý otiskl v Kvitku Svobodného slova 16. 5. 1985. V současnosti pracuje jako počítačový grafik ve studiu a je kmenovým autorem křížovkářských časopisů Křížem krážem a Křížovka, ale publikoval i jinde. Např. Škrť, Kuk, Svobodné slovo, Dikobraz, Obrana lidu, Motor, slovenský Bumerang.

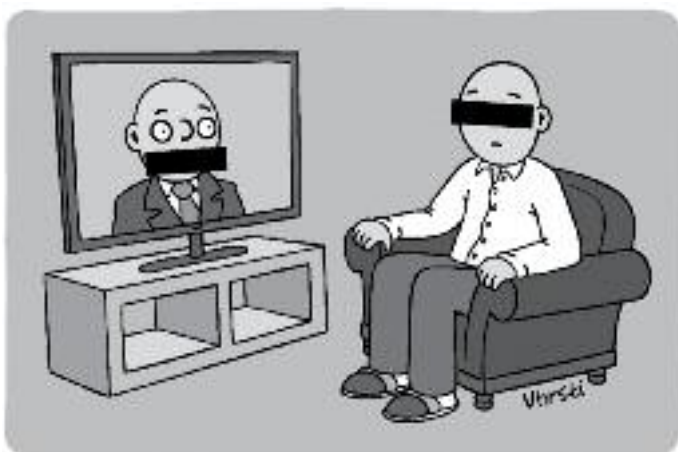
DOBRY DEN... MŮŽETE NÁM I VY ODPOVĚDĚT NA OTÁZKU, JAK JSTE SPOKOJEN S NAŠÍM DAŇOVÝM SYSTÉMEM?

Břetislav Kovařík (1950). Žije v Trutnově. Vtipy kreslí od r. 1977 (první kresba v brněnské Rovnosti). V posledním desetiletí se věnuje i portrétní karikatuře na PR akcích. Od r. 1991 je na volné noze jako karikaturista a vydavatel kalendářů. Od roku 1998 je předsedou České unie karikaturistů. Kreslil pro časopisy Dikobraz, Mladý svět, Stadion a mnohé deníky. Nyní pro deníky E15 a Sport. Jeho doménou je vyšší kategorie výtvarného humoru – vtipy beze slov. Za ně sklízí mezinárodní ocenění.

Jiří Slíva (1947). Narozen v Plzni, ale od roku 1966 žije v Praze. Po studiích pracoval jako sociolog a futurolog. Od r. 1979 je karikaturistou, ilustrátorem a grafikem ve svobodném povolání. První kresbu uveřejnil v r. 1972. Zprvu kreslil pro Mladou frontu, týdeník Mladý svět a měsíčník Technický magazín. V zahraničí publikoval v Die Zeit, Die Welt, Stern, Wall Street Journal, New York Times, Nebelspalter, Los Angeles Times, Playboy aj. Dnes kreslí hlavně pro Euro a Literární noviny (občas i jinak).

Oldřich Dvořák (1953). Narodil se, žije a tvoří v Havlíčkově Brodě, pracoval: jako propagační výtvarník, od r. 1990 je karikaturistou na volné noze. Publikoval málem ve všech novinách a časopisech, kde kdy kreslený humor tiskli. Kreslil i pro několik televizních pořadů a pro webportál Atlas. Na svém webu tvoří propagační vtipy a ilustrace. ➤

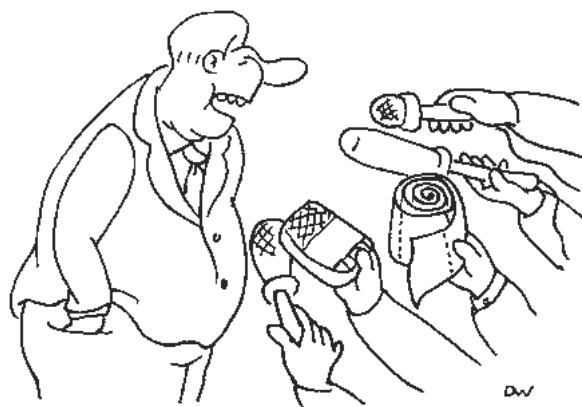
Vhrstí (1975). Autor, vlastním jménem Vojtěch Jurík, je Plzeňák, ale už se pomalu blíží ku Praze... Vystudoval SPŠ keramickou v Karlových Varech a ZČU v Plzni. Více než karikaturista je ilustrátor a komiksový autor na volné noze. Patří do neoficiální nové vlny našeho komiksu Generace nula. Poprvé na sebe upozornil ve světové antologii protiválečného komiksu Warburger. Jeho kousky zveřejnila periodika Deník, LINK (Člověk v tísní), Moje 1. noviny, Nový prostor, Revue Rozrazil či Sluníčko. Ale dost dlouho už do žádných časopisů nekreslí.

CO MĚ NEJVÍC PŘITAHUJE
NA MÉ PRÁCI ?
JEDNÁNÍ S LIDMI.

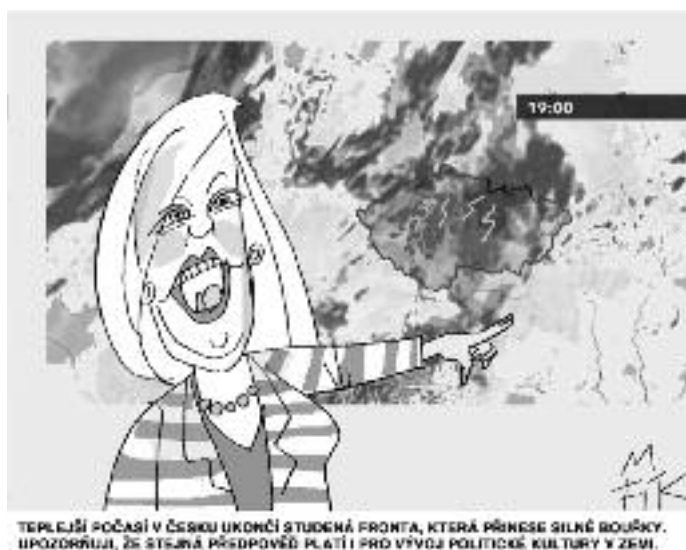

BEZ TOHO NEJDE DĚLAT
KORUPCE.

Miloš Krmáček (1950). Nenápadný autor s velmi nápadným kreslířským stylem se narodil a žije v Náchodě. Má střední technické vzdělání a není zaměstnán – ilustruje knihy a kreslí vtipy. Málokdo tuší, že je nejspíš českým rekordmanem, pokud jde o počet titulů periodik, kde otiskl své vtipy. Z předlouhé řady 180 (!) novin a časopisů jmenujme aspoň ty známější: Mladý svět, Literární noviny, Škrť, KUK, Reportér, Česká televize, Marketing Magazine...

Jiří Košťál (1968). Narodil se v Počátkách, do 15 let žil v Kamenici nad Lipou, od té doby žije a pracuje v Praze. Při práci v televizi vystudoval produkci na FAMU. Koncem r. 2008 strávil tři tvůrčí měsíce ve Švýcarsku na pozvání mecenáše žánru cartoon. Jeho kreslené vtipy vyšly v několika sbírkách autorů měsíčníku Sorry. Jeho kresby znali i čtenáři Nového Dikobrazu, Podvobrazu a Hecu, tedy humoristických časopisů, které postupně, tak jako Sorry zrovna nedávno, zanikly.

Miroslav Fojtík (1958). Rodák z Moravského Slovácka žije od r. 1984 v Praze, kde absolvoval postgraduální studium „obrazový redaktor“. Pracoval v tisku jako technický či výtvarný redaktor, od roku 1994 je na volné noze. S tvorbou vtípů začínal v útlém věku (soutěž o „Vyčítalova Macka“ v Pionýrské stezce) a v 16 letech mu otiskla brněnská Rovnost první obrázek. Publikoval přes tři tisíce kreslených vtípů ve dvacítce periodik. Devátý rok dělá pro německý týdeník Prager Zeitung – v každém čísle komentuje jeho kresba aktuální dění.

Pavel Kotyza (1965). Vystudoval SVVŠ a Střední odbornou školu výtvarnou v Praze, žije a pracuje v Pardubicích. V r. 1991 získal Hlavní cenu za nejlepší kreslený vtíp na sportovní téma v už mezinárodní soutěži Emil týdeníku Stadion. V r. 2005 ještě 3. cenu v národní soutěži Prazdroj českého kresleného humoru Plzeň v Plzni. Publikoval kupř. v deníku Právo. V současnosti kreslí především pro časopisy Křížem Kráčem, Křížovka a hádanka a Křížovka.

Lubomír Lichý (1945). Žije v Hradci Králové. Jako hudebně i výtvarně nadaný umělec po celý život střídá jazzovou a taneční muziku s kresleným humorem. Kreslival vtípů pro královéhradecký deník Pochodeň a týdeník Dikobraz a další časopisy. Po vzniku ČR byl řadu let stálým autorem vtípů glosujících aktuální scénu v denících Zemědělské noviny, Slovo a Deník. Nyní kreslí pro Bulletin Advokacie, Watch Magazin, Smaragd, Knihovničku receptů a Literární noviny.

A mazi náma, pane redaktore, nabudcu to mediální itaky?

NOS – Jiří Novák (1952) + Jaroslav Skoupý (1947). Drážní zaměstnanec Novák se humorným kreslením začal zabývat v roce 1980 společně se svým kolínským přítelem Skoupým. Krom začátků v Dikobrazu a dalších časopisech osmdesátých let se pod uměleckou zkratkou NOS prosazují i v nové éře – kreslí tradičně pro periodika D test, a Chatař chalupář. Pro český Playboy kreslí Novák i samostatně, společně zasobují časopisy Burda, Reader's Digest, Myslivost a další. Pečlivý archivář napočítá v jejich bilanci víc než sedmdesát různých novin a časopisů.

Jaroslav Dostál (1940). Pražák od narození vystudoval elektrotechnickou průmyslovku a až do důchodu pracoval v oboru. Už od šestadvaceti let však kreslil vtipy do časopisů, a to nejen odborných; kupříkladu i do vyhledávaného Týdeníku televize. Od těch dob dodnes napočítal více než deset tisíc otištěných vtipů. Nejčastěji a také nejraději se zabýval sportem a tak měli jeho humor před očima čtenáři Gólu, Stadionu a Československého sportu. Z rukou Emila Zátopka převzal v r. 1985 hlavní cenu, trofej Emila, za nejlepší sportovní vtip roku.

Miroslav Barták (1938). Vystudoval námořní akademii ve Varně a od r. 1960 se plavil po moři jako lodní inženýr. Od r. 1969 žije v Řevnicích u Prahy jako výtvarník na volné noze. Roku 1990 byl zvolen předsedou vzniklé České unie karikaturistů (až do r. 1997). Publikoval vtipy v dlouhé řadě čs. periodik, v r. 1986 získal hlavní cenu soutěže o sportovní vtip roku, tzv. Emila týdeníku Stadion (1986). Je ikonickým autorem obálek švýcarského Nebelspalteru a stálým kreslířem týdeníku Weltwoche. V ČR kreslil pro Hvízdalův Týden, nyní ho v tisku najdete jen sporadicky.

Jan Tomaschoff (1951). Německý karikaturista z Düsseldorfu má slovenské předky a své první dva vtipy viděl otištěné už ve dvanácti letech. A ne jen tak leckde – přímo v Literárních novinách. Psal se rok 1963 – a pak se zázračný hoch z Prahy ztratil. S rodiči odjel do Německa. Vystudoval na psychiatra, ale moc to nepomohlo, vtipy kreslit nepřestal. Léta publikoval v prestižním německém deníku Die Welt, stal se laureátem tamní Novinářské ceny za karikaturu za rok 2006 a o tři roky později získal cenu od OSN. Nyní kreslí do humoristických magazínů Nebelspalter a Eulenspiegel.

Václav Šípš (1959). Je vyučený pekař, ale též aboslvent SPŠ, obor propagační výtvarník. Bydlí ve Studence, od roku 1982 vystavuje, portrétuje „na živo“ a kreslí hlavně pro moravsko-slezská periodika. S pokusy o kreslený humor začínal už v Dikobrazu koncem osmdesátých let minulého století, přispíval do časopisu Žert a kreslil pro Listy moravskoslezské. Je výborným ilustrátorem, který pokaždé dokáže v kresbě uplatnit svůj smysl pro ironickou zkratku a humornou nadsázku.

Václav Linek (1946). Narodil se v Kutné Hoře a od r. 1967 žije v Kolíně, vystudoval střední školu se zaměřením na propagaci v Praze. Celý život pracoval divadelní výtvarník v kolínském Městském divadle. Publikoval od sedmdesátých let minulého století s elitou našeho kresleného humoru v Mladém světě, dále v Dikobrazu, Podvobrazu, Gramorevue, Škrtu, Kuku, Vlastě, Krkonoších, Kvítku Svobodného slova, Reader's Digest Výběru aj.

K přeměně SN ČR na odborovou organizaci

Na Valné hromadě 2013 i na dalších úrovních jednání v SN byly předkládány návrhy na přeměnu SN ČR v odborovou organizaci. Grémium SN proto pro vyjasnění této problematiky požádalo advokátní kancelář Mikš & Suk o analýzu této problematiky:

K 1. 1. 2014 dochází automaticky ke změně právní formy SN ČR z občanského sdružení na spolek a jeho právní poměry se budou řídit zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem. Rovněž odborová organizace bude zvláštním druhem spolku, jejímž cílem a účelem bude hájení práv a oprávněných zájmů zaměstnanců a jejich zastupování v kolektivním vyjednávání. Přeměna SN ČR na odborovou organizaci by tedy vyžadovala zásadní změnu účelu a cílů SN ČR, vykonávané činnosti a členské základny.

Níže ve stručnosti upozorňujeme na nejzávažnější důsledky změny SN ČR na odborovou organizaci:

1) Zúžení členské základny na osoby v pracovním poměru

V současné době SN ČR podporuje činnost všech novinářů bez ohledu na to, zda pracují na stálý pracovní poměr nebo volně spolupracují s několika redakcemi. Po přeměně SN ČR na odborovou organizaci by z povahy věci byla činnost SN ČR zúžena na hájení zájmů zaměstnanců a jejich zastupování v kolektivním vyjednávání a to by mělo dopad i v podobě zúžení členské základny, kterou momentálně tvoří i novináři v důchodu, studentští novináři či novináři pracující na živnostenský list.

2) Zásadní změna okruhu činnosti SN ČR

Dle dosavadního znění stanov je jedním z účelů SN ČR i hájení principu svobody tisku a dalších sdělovacích prostředků a činnost SN ČR směřuje mimo jiné k prosazování svobody šíření informací prostřednictvím médií, práva na kritiku a svobodné vyjádření vlastního názoru.

Změna SN ČR na odborovou organizaci by představovala značný posun v činnosti SN ČR. Dosavadní cíle SN ČR by se zúžily na prosazování a ochranu individuálních a kolektivních zájmů zaměstnanců. Činnost SN ČR jako odborové organizace by směřovala výlučně k dosažení nejpříznivějších pracovních, sociálních a hospodářských podmínek zaměstnanců a k účasti na kolektivním vyjednávání.

3) Značné množství povinností a úkolů v oblasti pracovních vztahů

Pokud by byl SN ČR odborovou organizací novinářů, musel by ve vztahu k zaměstnavatelům svých členů plnit řadu úkolů vyplývajících ze zákoníku práce. Zástupci SN ČR by se zaměstnavateli kupříkladu projednávali převod zaměstnance na jinou práci, ukončení pracovního poměru, nároky na náhradu škody způsobenou zaměstnancem či stížnosti zaměstnanců na pracovní podmínky.

Poměrně významné povinnosti by SN ČR jakožto odborové organizaci vznikly i v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, kdy zákonem odborovým organizacím výslovně ukládá povinnost spolupracovat se zaměstnavateli na zajištění bezpečných pracovních podmínek. Do působnosti odborových organizací v této oblas-

ti spadá zejména provádění kontrol na pracovištích jednotlivých zaměstnavatelů, účast na objasňování pracovních úrazů a jednání se zaměstnavatelem ohledně dalších opatření k ochraně zdraví při práci.

Při přeměně SN ČR na odborovou organizaci by byla nezbytná i změna organizační struktury. Faktický výkon činnosti odborové organizace by měl spočívat na pobočných spolcích SN ČR. Pobočné spolky by měly být reorganizovány tak, aby existoval pobočný spolek u každého zaměstnavatele, který zaměstnává nejméně tři členy SN ČR. SN ČR by zastřešoval a koordinoval činnost všech svých pobočných spolků – odborových organizací.

4) Závěrem

Lze shrnout, že přeměna SN ČR na odborovou organizaci by představovala zásadní změnu v dosavadní činnosti Syndikátu. Odborové organizace hrají významnou roli v pracovních vztazích. Na jednu stranu by tak SN ČR mohl efektivněji prosazovat zájmy některých svých dosavadních členů, nicméně na straně druhé by to pro SN ČR znamenalo zvýšení časové a organizační náročnosti činnosti, spjaté nepochybně s podstatným navýšením finančních nákladů na činnost. Vzhledem k tomu, že rovněž samotná transformace by byla poměrně náročným a nákladným procesem, přiklání bychom se spíše ke zřízení nové odborové organizace s pobočnými spolky, která by se SN ČR mohla v některých oblastech spolupracovat.

Mgr. Antonín Pechar
Mgr. Lucie Procházková

Stanovisko k novele tiskového zákona

Na Syndikát novinářů se obrátila Mgr. Nataša Cibulková, vedoucí tiskového oddělení a tisková mluvčí Městského úřadu Orlová:

Dovoluji si Vás v souvislosti s novelou zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), požádat o jeho výklad. Před 1. listopadem jsme totiž do redakce Orlovských novin (vydavatelem je město Orlová) obdrželi dopis radního a zastupitele Ing. Waldemara Danělišyna ke zveřejnění. Rada města rozhodla, že článek nebude zveřejněn a zdůvodnila to osobními útoky a pomlouvačným charakterem textu. Současně nás upozornila na případnou žalobu v případě zveřejnění článku p. Trojáková, kterou p. Danělišyn v textu napadá. S platností novely tiskového zákona však pan Danělišyn opět požádal o jeho zveřejnění. Stanovisko právníka, které předkládáme, je však jiného názoru. Na druhé

straně jsme obdrželi i stanovisko poradce pro otevřenost veřejné správy a ochranu soukromí Oldřicha Kužílka (viz příloha). Prosím, jak v tomto případě chápat výklad tiskového zákona?

Grémium SN ČR požádalo o vyjádření advokátní kancelář Mikš & Suk. Přílohy dopisu N. Cibulkové (předmětný dopis, vyjádření právníka a stanovisko Oldřicha Kužílka) neotiskujeme, neboť nebyly Syndikátu adresovány ke zveřejnění. Obsah dopisu pana Danělišyna je ve stanovisku AK dostatečně přiblížen. Stanovisko AK k případu však naopak považujeme za důležitý příspěvek k výkladu novely tiskového zákona, protože na konkrétním příkladu ukazuje, jak postupovat i v dalších podobných případech.

Vyjádření z advokátní kanceláře Mikš & Suk

Předkládáme následující stanovisko k novele ti-

skového zákona a jejímu dopadu na otištění článku Waldemara Danělišyna.

K 1. 11. 2013 nabyla účinnosti novela tiskového zákona, která zakládá nové povinnosti vydavatelům periodického tisku samosprávného celku (pro zjednodušení dále používáme termín „radniční noviny“). Podle § 4a tiskového zákona je vydavatel povinen **(i) zajistit objektivitu a vyváženost obsahu radničních novin a (ii) poskytnout členům zastupitelstva přiměřený prostor k vyjádření názorů týkajících se územního samosprávného celku.**

V této souvislosti je nutno poukázat na § 4 tiskového zákona, podle nějž nese odpovědnost za obsah radničních novin vydavatel. Svoboda projevu, garantovaná čl. 17 Listiny základních práv a svobod, není bezbřehá, neboť se střetává s dalším ústavně zaručeným právem, a to právem na ochranu osobnosti podle čl. 10 Listiny.

Vydavatel by měl před otištěním článku posoudit, zda článek neobsahuje nesprávné či zavádějící údaje (fakta) či nepřiměřenou kritiku (hodnotící soudy). Dle názoru judikatury je kritika přiměřená, pokud má věcný podklad, hodnocení logicky vyplývá z konkrétních pravdivých faktů. V kritice lze užít expresivní výrazy, ty však musí být přiměřené sledovanému cíli. Nepřípustná je nepřiměřená kritika, jejímž cílem je urážení či pomlouvání jiné osoby nebo která uvádí pouze všeobecné hodnotící soudy postrádající jakékoli věcné odůvodnění.

Článek Waldemara Danělišyna obsahuje nepravdivé a zavádějící výroky i nepřiměřenou kritiku. Výroky autora článku představují nepřipustný zásah do osobnostních práv Ing. Trojáka. Autor v článku označuje Ing. Trojáka za neschopnou a po funkci toužící osobu bez dostatečných znalostí, která získala svou pozici na základě politického komplotu. Autor článku uvádí tyto neurčité výroky, aniž by je odůvodnil jediným konkrétním faktem.

Další tvrzení autora v článku jsou zavádějící (např. tvrzení o ovládnutí města ČSSD) či nepodložená (touha představitelů ČSSD po osobní moci, primitivní rodinkářství).

Dle našeho názoru je vydavatel radničních novin oprávněn odmítnout otištění článku Waldemara Danělišyna z důvodu, že článek obsahuje nesprávné, zavádějící a ničím nepodložené výroky, které nepřipustně zasahují do práva na ochranu osobnosti třetích osob. Otištěním článku se vydavatel vystavuje žalobám na ochranu osobnosti ze strany dotčených osob a povinnosti odčinit dotčeným osobám újmu na osobnostních právech.

Pan Danělišyn, člen zastupitelstva, má právo požadovat po vydavateli radničních novin otištění článku, který kritizuje fungování SMO, m. a. s., s poukazem na § 4a tiskového zákona. Článek může být laděn kriticky a vyjadřovat názory autora, které mohou být v opozici k názorům ostatních členů zastupitelstva. **Nicméně kritika musí být přiměřená a článek**

nesmí obsahovat nepravdivá tvrzení.

K témuž závěru se kloní i důvodová zpráva k zákonu č. 305/2013 Sb., kterým bylo do tiskového zákona přidáno ustanovení § 4a, když uvádí: *Povinnost vydavatele* (stanovená v § 4a) ... *má své meze a měla by být uplatňována přiměřeně. Je třeba respektovat právo vydavatele na redakční úpravu jím vydávaného periodického tisku. Stanovení těchto povinností neznamená automatické otištění celého sdělení, které požaduje uveřejnit člen zastupitelstva. Toto ustanovení nastoluje rovnováhu mezi zájmem na posílení práva na vyjádření všech členů zastupitelstva, zejména zájmem na ochranu jejich práva projevu, a rolí vydavatele, který je zodpovědný za obsah periodického tisku.*

S ohledem na výše uvedené doporučujeme, aby pan Danělišyn článek upravil, aby článek nevyznival jako osobní rozčarování autora ze ztráty své funkce ve společnosti, ale jako věcná, střizlivá kritika fungování předmětné společnosti s uvedením konkrétních nedostatků.

rozhovor

Petr Kubát: Je dobré být v nějaké profesní organizaci

Vítěz soutěže Prix non pereant Média na pomoc památkám v oblasti tištěná média Petr Kubát vystudoval kulturní historii na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity. Ve své diplomové a rigorózní práci se věnoval české dekadenci. Publikoval několik vědeckých článků, je spoluautorem kolektivní monografie *Čas zdravého ducha v zdravém těle – kapitoly z kulturních dějin přelomu 19. a 20. století*. V médiích pracuje od roku 2007. Nejprve působil jako redaktor v jihočeské redakci MF DNES, v letech 2009 až 2011 byl editorem a vedoucím redakce v týdeníku *Sedmíčka České Budějovice*. V dubnu 2012 se vrátil do MF DNES jako editor a redaktor. Věnuje se především jihočeské kultuře a publicistice.

Co pro vás vítězství v soutěži znamená?

Cena mi potvrdila, že dělám něco dobře. Někteří jihočeští politici mě už vnímají jako otravu, protože ví, že zase volá ten Kubát, zase se bude ptát na točnu. Kolikrát jsem si už říkal „vykašlu se na to, třeba už to ani nikoho nezajímá“. Ale ocenění mě motivovalo v kauze pokračovat a víc se v ní štourat a ukázalo mi, že práci asi nedělám špatně.

Jak jste se k psaní o problému otáčivého hlediště v krumlovské zámecké zahradě dostal?

Poměrně jednoduše, každý novinář v jižních Čechách už o otáčivém hledišti v Českém Krumlově někdy psal, každý už se s tím musel střetnout, protože to je jeden z největších problémů, který tady na jihu Čech je. Takové

velké téma podobně jako třeba Temelín, Budvar. Většina novinářů o tom píše ve smyslu záchranu točny, jak dlouho otáčko vydrží v zahradě... I já jsem to takhle ze začátku psal, přiznávám. Většina veřejnosti nezná vůbec pozadí, a to je hlavní problém. Je to natolik složitě, že se v tom dnes už skoro nikdo neorientuje. Takže já jsem si řekl, že když už o tom chci psát, musím si nastudovat všechny materiály, které k tomu jsou. Ať jsou to třeba rozhodnutí památkářů, UNESCO, různá politická prohlášení a i to, jak se k tomu stavěli střídající se ministři kultury. A sešel jsem se s několika lidmi, kteří mi poskytli materiály, které jiní novináři nemají, například některá památkářská rozhodnutí ukazující třeba to, že i samotní památkáři jdou sami proti. Možná to vypadá, že o tom píší z pozice proti otáčivému hledišti, tak to však není. Celé jádro problému nespočívá v tom, jestli tam točna zůstane, nebo ne. Zásadní je, aby se podařilo udržet Krumlov na seznamu UNESCO. Vyškrtnutí by mělo fatální dopad pro cestovní ruch v celé zemi. Točna je podružná. Ale 99 % lidí si naopak myslí, že zásadní je točna a politici to takhle lidem, veřejnosti servírují už dvacet let.

Jak jste se o soutěži dozvěděl?

Přestože jsem ještě donedávna nebyl členem Syndikátu novinářů, díval jsem se občas na jeho stránky a všiml jsem si výzvy k soutěži. Ale přihlásil jsem se s úplně něčím jiným, s článkem o obnově nějakých zchátralých památek. Mezitím jsem se v Českém Krumlově na výročí dvaceti let zapsání Krumlova na seznam

UNESCO setkal s paní Naděždou Kalousovou. Když jsem zmínil, že o problému točna versus UNESCO píši, paní Kalousová mi řekla, abych jí nějaké články poslal. Krátce nato mi paní Kalousová volala, že co jsem poslal, se jí moc líbí a ať se určitě do soutěže přihlásím s tímhle.

Do Syndikátu novinářů jste vstoupil díky vítězství v soutěži?

Nejen kvůli tomu, myslím, že je dobré být v nějaké profesní organizaci.

Jak jste se dostal k novinám?

Byla to náhoda. V pátém ročníku vysoké školy jsme měli povinnou praxi ve sdělovacích prostředcích. Tak jsem v roce 2007 vstoupil do jihočeské redakce MF DNES – do té doby jsem s novinářinou neměl vůbec žádné zkušenosti a byl jsem totálně mimo. Ten týden byl hodně náročný, protože tehdejší šéfredaktorka byla dost přísná. První dny jsem chodil domů skoro s pláčem, protože mi říkala, jak jsem neschopný, že neumím napsat ani větu, psal jsem pasivní tvary jako „udělalo se“, „kradlo se“. První dny jsem totiž psal jenom krimi zprávy. Pořád dokola, každý den pět až šest krimi zpráv. A šéfredaktorka mi to třeba třikrát vrátila k předělání, dokud ta či ona věta nebyla úplně vypilovaná. Ale musím říct, že na tomhle jsem se naučil psát. Na konci týdne mě oslovila, že zase tak blběj úplně nejsem a že by byla ráda, kdybych v redakci zůstal jako brigádník. Tak jsem tam začal docházet, po třech měsících jsem dostal externí smlouvu a od června 2007 už jsem byl členem redakce.

Jana Holoubková

Válka v Perském zálivu vyjevila klíčovou roli masmédií

● Lukáš Pfauser

Téma medializace války v Perském zálivu, které se stalo předmětem četných pojednání novinářů i odborníků z oblasti komunikačních studií, vyjevuje jeden pozoruhodný a aktuální aspekt – vztah mezi skutečným a simulovaným. V pozadí takového vyčlenění zmíněné události z jejího faktického kontextu (a jejího nasměrování prostřednictvím mediálního prostoru do obývacích pokojů na celém světě) stojí rozmach televizní technologie. Konflikt, jenž stojí za připomenutí i z historického hlediska, poukázal navíc na důležitost sdělovacích prostředků při formování veřejného mínění.

Válka v Zálivu: historický kontext

Než bude řeč o hlavních, výše načrtnutých tématech, stojí za stručnou připomínku historické souvislosti války v Perském zálivu. První větší konflikt od konce studené války se rozhořel po invazi do Kuvajtu, kterou Irák započal v létě roku 1990 jak v důsledku značného zadlužení po osm let trvajícím vojenském střetu s Íránem, tak kvůli související situaci na ropném trhu.

Eskalace vnitřní krize diktátorsky vedené země se setkala s ostrou reakcí mezinárodního společenství, které prostřednictvím rezoluce OSN vyzvalo Irák ke stažení vojsk z Kuvajtu. Režim Saddáma Husajna si navíc radikálním postojem, který charakterizovala neochota opustit Kuvajt, znepřátelil spojence z arabských států, zejména Saúdské Arábie, která souhlasila s rozmístěním zahraničních ozbrojených sil na vlastním území.

Samotná válka v Perském zálivu bývá označována za první vojenský střet vedený prostřednictvím inteligentních zbraňových systémů. Experti mluví v dané souvislosti také o první informační válce, kdy si koaliční jednotky vedené Spojenými státy vzaly za cíl ochromit laserem naváděnými raketami nepřítelovy komunikační a radarové systémy. Samotný průběh konfliktu charakterizují zjednodušeně řečeno dvě fáze: operace Pouštní štít a operace Pouštní bouře.

První fáze, která započala v srpnu 1990 vstupem amerických jednotek do Saúdské Arábie, měla za cíl zabránit vojskům Saddáma Husajna v další expanzi. Druhá se rozběhla poté, co USA již získaly úplnou leteckou převahu nad Íránem. Vojska měla za úkol osvobodit Kuvajt. Tam hlavní útok směřoval přes hranici Saúdské Arábie. V únoru 1991 byl Kuvajt osvobozen a válka ukončena.

Ke konci úvodní historické kapitoly ještě připomeňme, že během války v Perském zálivu nařídil Saddám Husajn zapálit některé ropné vrty v Kuvajtu a také vypustit ropu do moře, čímž způsobil značné ekologické škody. Počet armádních obětí spojeneckých vojsk dosáhl čísla zhruba 400, na straně Iráku se počty velmi rozcházejí, nejčastěji se uvádí 25 až 75 tisíc mrtvých vojáků.

Kontrola veřejného mínění během války v Zálivu

Po zkušenosti z války ve Vietnamu (1955–1975), kdy zveřejnění záběrů zraněných amerických vojáků spolu s rozsáhlou protiválečnou kampaní podkopalo důvěru veřejnosti a přispělo ke stažení amerických vojenských jednotek, si politikové dávají velký pozor na mediální prezentaci choulostivých válečných témat.

Není proto divu, že si představitelé USA vytýčili za cíl omezit přísun informací sdělovacím prostředkům, a tedy přeneseně novinářům samotným. Dva týdny před propuknutím konfliktu v Perském zálivu tak přišel Pentagon s návrhem série opatření na omezení jejich práce. Mezi zakázané činnosti patřilo provádět spontánní rozhovory s příslušníky armády a rozhovory tzv. mimo záznam s vojáky v poli, fotografovat zraněné vojáky nebo vojáky, kteří utrpěli šok a zveřejňovat fotografie nebo záběry lidí poškozených ve válce na zdraví.

Kromě toho se naplno rozvinula opatření, že novináři budou získávat informace o válce výhradně z oficiálních armádních zdrojů. Tzv. newspool system, který se stal příčinou do té doby nevídané silné závislosti na armádních zdrojích, fungoval tak, že novináři byli zformováni do týmů, ve kterých se pak dostávali v doprovodu vojáků na bojiště. Za vojáky nesli odpovědnost pověřeni pracovníci. Celkem existovalo kolem 200 míst, kam mohlo na 1500 žurnalistů. Do předem vybraných lokalit měli televizní společnosti zákaz brát satelitní techniku, což výrazně zpomalilo proces přenosu zpráv.

Zajímavé dále je, že se kontrola informačního prostředí postupem doby značně vyvinula. V druhé válce v Iráku, která začala v březnu 2003, tak Američané uvedené koncepty vylepšili, když nasadili taktiku tzv. začleněných novinářů. Stručně řečeno šlo o smlouvu, kterou musel novinář s armádou podepsat. Dokument v 50 bodech popisoval, čeho všeho se novináři v informování o válce museli vyzříhat. Uvedený tah Pentagonu lze po výtce označit za geniální, neboť se seznam prezentoval jako čistě dobrovolná záležitost a vypadalo to tak, že se pracovníkům médií naopak dostává nebývalého rozmachu svobody pro podávání faktů o válce. Žurnalisté takto svázání smlouvou se navíc dostali do nebývale blízkého vztahu s vojáky, což je psychologicky do značné míry odrazovalo od kritického pohledu na válečné události. Novináři tedy sami začínali nevědomě obhajovat systém, který je kontroloval, což mělo v ko-

nečném důsledku celkový vliv na globální pokrytí druhé války v Iráku.

Charakter mediálního pokrytí

Do té doby zcela bezprecedentní využití televizní technologie při mediální prezentaci vojenského konfliktu přinesly postupy Spojených států při válce v Perském zálivu. O uvedené ozbrojené intervenci se tak často hovoří jako o prvním konfliktu v přímém přenosu. Lidé na celém světě sledovali převážně noční záběry na přesně cílené zásahy a výbuchy raket bez viditelných ztrát na životech, čímž byl vytvářen obraz válečného střetu jako vysoce technologicky vedené války, která připomínala počítačovou hru.

Válku pokrývaly čtyři americké televizní stanice – ABC, CNN, CBS a NBC. Za pozornost stojí zejména CNN. Ta totiž tehdy patřila mezi nováčky na televizním trhu. S trochou paušalizace se dá říci, že to byla právě válka, díky níž CNN začala stoupat na čelní pozice ve sledovanosti.

Podle informací, které píše na příslušné stránce server wikipedia, rozjelo médium nepřetržitě vysílání o události (model, který používá nadále) a získala tak na svou stranu nejvíce diváků. Nepochybně důležitou roli sehrála připravenost CNN v terénu – v irácké metropoli Bagdádu měla četnou satelitní techniku, redaktory, producenty a experty.

Když se navíc v průběhu střetu rozhodly irácké úřady vyhostit ze země zahraniční korespondenty, dostala CNN jako jediná možnost zůstat, protože producent Robert Winner si za půlroční dobu svého působení v Bagdádu vybudoval dobré vztahy s představiteli moci. Během prvních dnů bombardování mohla CNN vysílat jako jediná živě z apartmánu hotelu Rashid.

Mluvíme-li o známých jménech, padá často ve spojitosti s CNN a válkou v Perském zálivu jméno Petera Arnetta, který se stal známý především proto, že do reportáží vnášel aspekt kontroverze. Ve známost vešla zejména reportáž o spojeneckém bombardování továrny na mléko, po jejímž odvysílání se objevily až nápadně četná oficiální dementi. Tvrdilo se, že nešlo o civilní, nýbrž o armádní objekt, jehož účelem bylo vyrábět chemické zbraně. V důsledku reportáže byla stanice CNN obviněna z propagandy, Peter Arnett, nositel Pulitzerovy ceny z roku 1966, si zase vyslechl, že je sympatizantem Iráku.

Mediální pokrytí války se stalo obecně ter-

čem kritiky ze strany mediálních expertů. Například profesor Douglas Kellner zastával názor, že média podávala válku jako vzrušující show, která se místy zvrhla v dramatický a vlastenecký spektakl, a že se hlavní americké televizní stanice (kupř. CBS) identifikovaly pouze s armádním výkladem konfliktu. Kellner svá tvrzení o nevyváženém a zaujatém válečném zpravodajství podtrhl také myšlenkou o tržní a ziskové orientaci amerických komerčních televizních stanic.

Realita versus simulace

Na pozoruhodnou skutečnost upozornil ve spojení s válkou v Perském zálivu slavný francouzský filosof Jean Baudrillard. Na základě důkladné analýzy charakteru mediálního pokrytí této události dospěl k závěru, že nelze hovořit o válce v tradičním smyslu slova, která je chápána coby přímý konfrontace mezi dvěma stranami kvůli dosažení strategických cílů. Ukazuje se, že medializace transformovala skutečnost tak zásadně, že cílů bylo primárně dosaženo prostřednictvím médií.

Pro tehdejšího prezidenta Spojených států George Bushe se tedy ozbrojený střet stal příležitostí prostřednictvím médií spektakulárním způsobem nejen demonstrovat vyspělost, převahu a efektivitu americké armády, ale také stabilizovat nový globální světový řád po rozpadu geopolitických struktur příznačných pro dobu před koncem studené války. Saddám Husajn na druhou stranu mohl pro celý arabský svět zinscenovat podívanou, ve které hrál on sám hlavní roli jakožto mučedník, na kterého je veden lov s cílem uchvátit zásoby ropy.

V pozadí popisovaných skutečností stojí přesun války do oblasti simulovaného. Francouzský filosof v dané souvislosti zavedl pojem simulaker – určitých mediálních entit, které jsou hyperreálné, a tedy konstruuji realitu sami pro sebe. Přesycenost mediálního prostoru informacemi a obrazy vedla k narušení stavu mezi realitou a zdáním, mezi původními událostmi a jejich reprezentacemi, neboť medializování událostí se stalo nejen součástí událostí samotných, ale také procesem, který se podílí na vývoji událostí samotných. Události byly podle Baudrillarda doslova pohlceny prostřednictvím zpracování informací mnohonásobnými smyčkami zpětných vazeb.

Proto se do značné míry vytrácejí dříve pevně dané rozdíly mezi reálným a virtuálním nebo jinými slovy mezi faktickým a fikčním. Fakta, pravda a reálné události se stávají předmětem jak produkce již předem existujících mediálních modelů, tak zpracování, které se neustále opakuje. Jen tak je totiž lze připravit pro okamžitou potřebu. Moderní technologie, které se stále více blíží realitě samotné (tedy především televize), tak působí, že se realita v této hyperreálné simulaci paradoxně ztrácí.

Pozn.: Autor vycházel při psaní textu z vlastních i veřejně dostupných zdrojů.

Foto archiv

Uvádět životopisná data je v případě zesnulého Milana Schulze práce pouze formální. Nelze tak totiž vyjádřit to, co pro něj bylo typické. Tedy humor, který ho neopouštěl, vtipné nápady, ať už pro Literární noviny, nebo pro tak zvaná divadla malých forem, v nichž působil jako externí dramaturg (1959–1965) v Semaforu a spolupracoval s kabaretem Paravan. Slavná je jeho éra v Literárních listech a Listech (1968–1969), kde se věnoval mimo jiné filmové a televizní kritice. Po emigraci v roce 1969 se usadil v Mnichově a bylo ho slyšet z rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Když vyšla v Torstu jeho knížka *Hledání zatraceného času aneb Co jsem nezapomněl...*, požádala jsem ho, aby přispěl do naší kolektivní monografie *O komentářích, o komentátorech*. Text mi poslal a je ozdobou knížky.

Zde je několik úryvků z jeho úvah:

Jak jsem přišel ke komentátorství...

Odpovím rovnou: shodou životních okolností. Do své první redakce – do Literárních novin – jsem se dostal v létě 1953 rovnou po absolvování filozofické (tehdy filologické) fakulty. Ovšem ne jako komentátor, ale jako spoluredigent rubriky literárních recenzí. Protože mě přestalo bavit radit autorům, jak psát knihy, když jsem sám žádnou nenapsal – a to je předpoklad každého řádného literárního kritika –, přisedlal jsem na lehčí žánry: fejeton, glosa, reportáž. I když mě nakonec povolání kritika neminulo. Ustavila se televize a šéfredaktor mi prostě uložil všimnout si televizního programu a občas o tom něco napsat.

Nakonec se z toho stala pravidelná čtrnáctidenní rubrika, jakýsi sloupek, který se buď střídal, nebo doplňoval se sloupky divadelními, filmovými, výtvarnými. Leč dějiny tomu chtěly – a můj týdeník shořel v hustých vrstvách okupační atmosféry na jaře 1969. Podobně jako celá řada dalších tiskovin, které se Husákovu režimu nehodily. V tomto publikačním vakuu, zjevně dlouhodobém, se mi nelíbilo na-

Milan Schulz (6. 4. 1930–20. 1. 2014)

tolik, že jsem – sice na poslední chvíli, v září 1969 – opustil Československo a zabydlel se v Mnichově. A tam začala má dráha komentátora. V rozhlasové stanici Svobodná Evropa jsem pak v letech 1970–1995 (a sporadicky ještě chvíli déle) sepsal velké množství komentářů různé délky, v naprosté většině pronesených vlastním hlasem. Od jisté doby jsem je sám archivoval a zařazoval do pořadačů zvaných šanony.

Všechny, které se zachovaly, jsou uloženy v Praze u Jiřího Gruntoráda v jedinečném zařízení, zvaném Libri prohibiti. Koncem devadesátých let jsem občas v komentování pokračoval v Českém rozhlasu 6 a drobnějšími glosami v Radiu Klasik – na střídačku s Ivanem Medkem a Jefimem Fištejnem. To tedy byly dílny, kde vznikaly mé zkušenosti v komentování politického dění.

Nikdy jsem neměl nutkání své okolí nějak poučovat, natož mu naléhavě vnucovat své mínění. Moje působení televizního kritika byla spíš fejetonistika s občas vyslovenou kritikou nebo návrhem, co a jak by mohlo být jinak. Pokoušel jsem se pak i v emigraci o občasné glosování toho, co se děje ve světě, v Československu – pokud jsem narazil na přitažlivý námět...

Samozřejmě, že většina komentářů byla reakcí na režimní propagandu. Ostatně: i jinak, tedy i dnes, se denní komentáře z naprosté většiny týkají zcela aktuálních témat a reagují na výroky politiků nebo jiných komentátorů. To je zcela běžná praxe na celém světě, především v tzv. „lehčím“ tisku. Noviny vážnější se v komentářích sice věnují také událostem a problémům aktuálním, ale z širšího pohledu a s uvážlivým postojem. Pokoušel jsem se o takový tón i ve svých komentářích z Mnichova a vyhledával k tomu účelu náměty, které nebyly jen reakcí na režimní komentáře. Tak jsem se třeba velmi často věnoval otázkám životního prostředí, hlavně nesnesitelným poměrům v severních Čechách kolem povrchových dolů a tavných elektrárn. Znamenalo to sledovat k tomu i vývoj ve stejných oborech v západním světě, aby bylo možno srovnávat možnosti i už uskutečněné projekty, vedoucí k nápravě škodlivé praxe v ekologické oblasti...

Za velký problém komentáře platí jeho takzvaná objektivnost. Podle mého názoru neexistuje objektivní komentář. Názor v komentáři vyslovovaný je už ve své podstatě subjektivní a nemůže do písmene souhlasit s názory jinými. Leckdy se mohou náhledy blížit nebo dokonce ztotožňovat. Leč to není ani náznak takzvané objektivity, to je jen souhlasný postoj spřízněné duše. V naprosté většině se komentáře názorově liší, což při rozumné argumenta-

Dokončení ze strany 17

ci jen podporuje třibení názorů a může přispět k nějakému prospěšnému závěru.

A jen navíc: postrádám komentář v současných českých rozhlasových stanicích. Jsou samozřejmě v naprosté většině zaměřené na zábavu a obávají se odporu svých posluchačů k vážnějšímu mluvenému slovu. Ale komentář nemusí být dlouhé povídání. Názor se dá vyjádřit stručně a chytře. Je to nejspíš těžší než téma rozpatlávat. O to záslušnější by byla snaha najít takového autora (autory) a slušně ho (je) honorovat za chytrost, bystrost a stručnost. Toť odkaz komentátora-kmeta, nejspíš tak pošetilý, jak už starci bývají.

Jak napsal v nekrologu nebo spíš ve vzpomínce v Mladé frontě Dnes Ivan Binar, nějak jsme nepočítali s tím, že by Milan Schulz mohl umřít. Ale stalo se.

Barbora Osvaldová

Studenti žurnalistiky soutěžili

Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity Brno spolu se Syndikátem jihomoravských novinářů pořádají každoročně Studentskou žurnalistickou soutěž Arnošta Heinricha. Náplň soutěže tvoří praktické části bakalářských prací studentů, kteří získali u státnic v jarním semestru známku A nebo B. V roce 2013 bylo nominováno sedm prací, jejichž základem byly články vytvořené studenty během tříměsíční praxe v novinách a časopisech Rovnost, Mladá fronta Dnes, Ona Dnes, Respekt, Instinkt a Score.

Jak z posuzovaných prací vyplývá, budoucí kolegové novináři jsou silní v oblasti teorie, jež ovšem nebyla předmětem soutěže, ale vykazují leckteré slabiny v oblasti stylistiky a gramatiky. Lze ale doufat, že za pomoci korektorů a editorů své nedostatky brzy odstraní a budou platnou posilou naší žurnalistiky.

Náznaky jsou skutečně slibné. Na vysoké úrovni byly letos práce Veroniky Pořízkové (série interview o přípravě jídel – pro časopis Instinkt), Lukáše Valáška (soubor lidských příběhů v regionální příloze Brno deníku MfD) a Adély Pavlunové (sada story s hrdinskou tematikou pro časopis Respekt). Vítězní autoři převzali ocenění z rukou vedoucího Katedry mediálních studií a žurnalistiky FSS MU Rudolfa Burgra a zástupce Syndikátu jihomoravských novinářů v průběhu tradičního Multimediačního dne, který se odehrál 22. listopadu v atriu Fakulty sociálních studií.

Michal Žák

Tomáš Pěkný (8. května 1943–17. listopadu 2013)

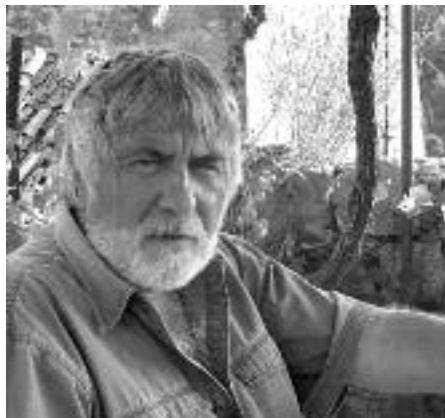

Foto archiv Jaroslava Veise

Jen málo českých novinářů poznamenalo tak výrazně vývoj moderní české žurnalistiky jako Tomáš Pěkný, který zemřel v neděli 17. listopadu 2013 v Praze. Editor týdeníku Respekt od jeho prvního vydání a po víc než dvacet let redaktor měsíčníku Roš Chodeš nikdy nevyhledával pozornost veřejnosti a zůstával cílevědomě stranou světské slávy. Pod jeho někdy přísným, ale vždycky přínosným dohledem však vyrostly desítky novinářů, kteří prošli Respektem a dnes působí v celé řadě dalších médií i ve veřejné sféře – za všechny jmenujme alespoň Jiřího Peňáse, Jindřicha Šidla, Petra Holuba, Marka Wollnera či Kateřinu Šafaříkovou nebo Vladimíra Mlynáře. Styl psaní i přístup k žurnalistické práci těchto i jiných představitelů generace dnešních čtyřicátníků poznamenalo jeho editorské vedení víc než výrazně.

Měl jsem to štěstí, že jsem Tomáše poznal ještě jako student ve druhé půli šedesátých let. Tehdy čerstvý absolvent Filozofické fakulty (obory čeština a historie) byl jedním z nejvýraznějších členů redakce týdeníku Student, rozehnáné okamžitě po potlačení Pražského jara 1968. Tomáš patřil i k nejdůležitějším z redaktorů Studenta a například jeho reportáž z mnichovské Svobodné Evropy (spolu s Petrem Feldsteinem) byla v té době jedním z mezníků vývoje (bohužel jen několikaměsíčního) k otevřenému a svobodným médiím.

Taky proto Tomáše normalizátoři pronásledovali víc než jiné z jeho generace. Po krátkém působení v redakci poezie nakladatelství Mladá fronta, kde se ještě pokoušel prosadit do tisku knihy umlčovaných básníků, byl vyhnán na ulici a pak i z města, a to doslova. Myl výlohy, pracoval jako zahradník, byl sanitářem, nočním hlídačem. Nakonec na dlouhá léta, až do listopadu 1989, skončil jako studnař a čerpadlař v maringotce podniku Vodní zdroje, se kterou se stěhoval co pár týdnů někam jinam. Na konci roku 1976 byl jedním z prvních signatářů úvodního prohlášení Charty 77 a o to víc zesílila i jeho perzeuce.

Maringotka měla paradoxně i své výhody. Byly to po týdnu se střídající směny a tudíž i týdny volné, kdy se mohl věnovat psaní. Oficiálně publikovat měl samozřejmě zakázáno, avšak psal přesto – do samizdatu i pod půjčenými jmény (k pár drobným textům jsem mu je půjčil i já). Tak vznikla nádherná dětská knížka *Coletka a pes*, moudrá pohádka *Havrane z kamene*, jejíž rozhlasovou dramaturgií, která sklídila celou řadu ocenění, podepsala Jana Slánská, a především skutečně monumentální *Historie Židů v Čechách a na Moravě*, jedinečná historická práce, která vyšla po roce 1989 už dvakrát. Nebylo vůbec jednoduché ji napsat v době, kdy jako badatel byl oficiálními institucemi zcela nechtěný a historické materiály musel získávat ke studiu tajně, s pomocí přátel opět často na cizí jméno, a napsané kapitoly pak ukrývat před domovními prohlídkami na nejrůznějších místech.

Potkat se s ním byla pokaždé radost: někdy se tvářil nabručeně, ale očima se vždycky smál a vždycky s ním bylo o čem mluvit: tiše, ale nikdy plytce. Jeho prostřednictvím jsem měl příležitost poznat mnoho lidí z prostředí undergroundu a neoficiálního umění a přečíst si spoustu ineditních textů. O pražské židovské literatuře jsem se od něho dozvěděl víc než od kohokoli jiného. Trvala ta potkávání někdy do rána a rozhodně jsme jen nemluvili o literatuře, ale vždycky stála zato.

Ještě v průběhu listopadu 89 začal Tomáš Pěkný spolupracovat s lidmi o generaci mladšími na vydávání Informačního servisu, z něhož brzy vznikl týdeník Respekt. Vedle Ivana Lampy, který vytvořil základní tvář Respektu, to byl právě Tomáš Pěkný, kdo určoval přísná kritéria kvality všech otištěných textů. Sám vynikající stylista vyžadoval dobrý styl i od mladších kolegů. Ty, kteří přicházeli s „našlehanými“, avšak obsahově poloprázdnými texty dovedl přivádět k zoufalství – a naučil je přitom psát.

Spoustu času a práce nechal také v redakci měsíčníku Roš Chodeš, který pár let i vedl, a v nakladatelství Sefer, kde vydal řadu vynikajících knih se židovskou tematikou. Roš Chodeš redigoval do poslední chvíle a stejně tak pracoval na přípravě stále expozice Židovství spisovatelé literáři a kritici v rekonstruované židovské škole v Jičíně, jejíhož dokončení a otevření se již nedožil.

Mohl se po listopadu ucházet o veřejná uznání a usilovat o pozornost. Nestál však o to – dělal jen to, o čem myslel, že má smysl, co považoval za zajímavé. Vlastně jako vždycky, už na fakultě, v redakci Studenta i v maringotce. Tím, co dělal, co po sobě zanechal, co naučil všechny mladší kolegy, se však zapsal do dějin české žurnalistiky i literatury víc než mnozí nositelé cen, držitelé medailí a řádů a majitelé slávy.

Jaroslav Veis

Czech Press Photo 2013

Devatenáctého ročníku soutěže Czech Press Photo se zúčastnilo 294 fotografů s trvalým bydlištěm v České a Slovenské republice s celkovým počtem 3580 fotografií. Nově založené videosekce se zúčastnilo 38 autorů celkovým počtem 56 videí. Výběh představila výstava v pražské Staroměstské radnici, která zaznamenala téměř 40 000 návštěvníků. 1764 z nich dalo svůj hlas fotografií Tomáše Adamce ze Zoo Praha (představujeme ho na následující straně), vítězným online videem v diváckém hlasování se stal snímek autorské dvojice Milan Šíma – Jan Šibík věnovaný největší náboženské slavnosti na světě zvané Kumbh Mela, při níž v indické řece Ganze provedou očistnou koupel desítky milionů lidí (4302 hlasů). Hlavní cenu – Křišťálové oko a titul Fotografie roku – udělila mezinárodní porota snímku Michala Kamarýta z ČTK, zachycujícímu Davida Ratha na cestě k hlavnímu líčení u Krajského soudu v Praze (rovněž na následující straně).

Mezinárodní porota dále udělila v 8 kategoriích 8 prvních, 8 druhých a 8 třetích cen s finančním ohodnocením a 8 čestných uznání. Udělila i Cenu UNHCR, 2 ceny Nikon Sport Awards a 6 cen pro mladé fotografy do 25 let Canon Junior Awards. Uděleny byly ještě další ceny (ČEZ, Trigema, Cena dětí a Cena Fotonova).

Grant Prahy, tedy roční tvůrčí stipendium v hodnotě 120 000 korun, získal Eduard Erben, CPA, s projektem Je nám 80 a víc a stále žijeme sportem. Grant byl udělen na základě projektu, který mapuje sportující seniory ve věku 80 a více let při provozování neobvyklých sportovních aktivit na území města Prahy (na této straně uprostřed).

Podrobnosti o soutěži jsou uvedeny na webových stránkách czechpressphoto.cz.

První ceny v soutěžních kategoriích

Aktualita – Jan Venhoda, volný fotograf: Protiromská shromáždění a pochody 2013 – Duchcov, České Budějovice a Ostrava

Reportáž – Milan Jaroš, Respekt: Istanbul, náměstí Taksim, 2013

Lidé, o nichž se mluví – Michal Kamarýt, ČTK: David Rath obžalovaný z korupce přichází k hlavnímu líčení u Krajského soudu v Praze, srpen 2013

Sport – Petr Wagenknecht, volný fotograf: Jizerská 50, Bedřichov 13. 1. 2013

Každodenní život – Zdeněk Vajner, volný fotograf: Veřejné soukromí

Portrét – Lumír Schulz, volný fotograf: Portrét z castingové agentury, Londýn 2013

Příroda a životní prostředí – Matuš Zajac, Týždeň: Život v zajetí, Bratislava, Slovensko, leden až duben 2013

Umění a zábava – Milan Illík, volný fotograf: Crew Teens - společné chvíle z dob studií, 2010–2013

Jan Venhoda, volný fotograf: Protiromská shromáždění a pochody 2013 – Duchcov, České Budějovice a Ostrava. 1. cena – Zlaté oko v kategorii Aktualita.

Eduard Erben, CPA: Je nám 80 a víc a stále žijeme sportem. Na základě tohoto projektu bylo autorovi uděleno roční tvůrčí stipendium Grant Prahy Czech Press Photo 2013.

Zdeněk Vajner, volný fotograf: Veřejné soukromí. 1. cena – Zlaté oko v kategorii Každodenní život.

Michal Kamarýt, ČTK: David Rath obžalovaný z korupce přichází k hlavnímu líčení u Krajského soudu v Praze, srpen 2013. Fotografie roku Czech Press Photo 2013 – Křišťálové oko a 1. cena – Zlaté oko v kategorii Lidé, o nichž se mluví.

Lumír Schulz, volný fotograf: Portrét z castingové agentury, Londýn 2013. 1. cena – Zlaté oko v kategorii Portrét.

Milan Illík, volný fotograf: Crew Teens – společné chvíle z dob studií, 2010–2013. 1. cena – Zlaté oko v kategorii Umění a zábava.

Milan Jaroš, Respekt: Istanbul, náměstí Taksim, 2013. 1. cena – Zlaté oko v kategorii Reportáž.

Tomáš Adamec, Zoo Praha: Pěstoun Antonín Vaidl krmí v ZOO Praha třídní mládě vzácného loríčka rudobradého. Cena diváků a Cena Trigema pro nejpůsobivější fotografii živé přírody.

